

TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOL

Majandusteaduskond

Marina Poljakova

**RAAMATUPIDAMISKOOLITUSTE VAJADUS JA SAGEDUS
EESTI RAAMATUPIDAJATE SEAS**

Bakalaureusetöö

Õppekava ärimus, peeriala majandusarvestus

Juhendaja: Natalie Aleksandra Gurvitš-Suits, PhD

Tallinn 2024

Deklareerin, et olen koostanud lõputöö iseseisvalt ja olen viidanud kõikidele töö koostamisel kasutatud teiste autorite töödele, olulistele seisukohtadele ja andmetele, ning ei ole esitanud sama tööd varasemalt ainepunktide saamiseks.

Töö pikkuseks on 7319 sõna sissejuhatusest kuni kokkuvõtte lõpuni.

Marina Poljakova .....

(kuupäev)

SISUKORD

LÜHIKOKKUVÕTE	5
SISSEJUHATUS	6
1. RAAMATUPIDAJA ROLL, DIGITALISEERIMISE MÕJU RAAMATUPIDAMISELE, ÜLEVAADE PAKUTUD KOOLITUSTEST JA VARASEMATEST UURINGUTEST.....	8
1.1 Raamatupidaja rolli määratlemine	8
1.2 Digitaliseerimine raamatupidamises.....	12
1.3 Täiendusõppe teenusepakujate ülevaade	14
1.4 Varasemad uuringud raamatupidajate täiendkoolitamise vajalikkusest.....	15
2. RAAMATUPIDAJATE TÄIENDKOOLITUSE OLULISUSE, TÄIENDÕPPE PÕHIMOTIIVIDE JA PROBLEEMKOHTADE UURIMINE	19
2.1 Uuringu meetoodika	19
2.2 Uuringu valimi kirjeldus	20
2.3 Uuringu tulemused, järeldused ja arutelu	22
2.3.1 Täiendusõppe ja enesetäiendamine	22
2.3.2 Osalemine täiendusõppes	25
2.3.3 Täiendõppe valikul mõjutavad faktorid	27
2.3.4 Raamatupidamise täiendkoolituste puudused ja ettepanekud	30
2.4 Järeldused ja ettepanekud	32
KOKKUVÕTTE.....	35
SUMMARY	36
KASUTATUD ALLIKATE LOETELU	38
LISAD	41
Lisa 1. Küsimustik	41
Lisa 2. Uuringus osalenute tausta informatsioon.....	48
Lisa 3. Analüüsid 8. küsimuste tulemuste põhjal.....	50
Lisa 4. Vastused küsimustele 9-10	51
Lisa 5. Vastused küsimustele 11-14	52
Lisa 6. Vastused küsimustele 15-16	53
Lisa 7. Vastused küsimustele 17	54
Lisa 8. Vastused küsimustele 18	55

Lisa 9. Vastused küsimustele 19-20	56
Lisa 10. Vastused küsimustele 21	57
Lisa 11. Vastused küsimustele 22-23	58
Lisa 12. Vastused küsimusele 24-25	60
Lisa 13. Lihtlitsents.....	62

LÜHIKOKKUVÕTE

Bakalaureusetöö eesmärk on välja selgitada, kas Eestis töötavatel raamatupidajatel on vajadus täiendkoolitusel osaleda, millised on peamised motiivid täiendkoolitustel osalemiseks ning milliste tööülesannete täitmiseks on raamatupidajate toetamine kõige olulisem. Uuritakse tänapäevaseid raamatupidaja rolle, tehnoloogilise progressi mõju igapäevasele raamatupidamistegevusele, täienduskoolituse kursuste ülevaateid raamatupidajatele ning varasemaid uuringuid raamatupidamiskursuste teemal.

Lõputöö eesmärgi saavutamiseks viidi Eesti raamatupidamisvaldkonna töötajate hulgas läbi küsimustiku vormis uuring. Kokku analüüsiti 65 täidetud küsimustikku ning esitatakse vastajate arvamused kursuste kohta, millest nad osa võtsid, lisaks ettepanekud raamatupidamiskursuste kvaliteedi parandamiseks.

Uuringust selgus, et üle 80% vastanutest leiavad, et täiendkoolitustel osalemine on oluline ja enamik neist osaleb sellistel koolitustel vähemalt kord aastas. Raamatupidajad osalevad täiendkoolitustel peamiselt seetõttu, et olla kursis raamatupidamise valdkonna muudatustega ja vältida oma töös vigu. Uute koolituste kohta saadakse enamasti teavet uudistest ning peaaegu pooled vastajatest eelistavad veebipõhist õpet. Populaarseimad teemad täiendkoolitustel osalemiseks on maksundus ja finantsarvestus ning uuring näitas vajadust rahvusvaheliste maksunduse koolituste järele.

Võtmesõnad: raamatupidaja, raamatupidaja roll, Eesti, täiendkoolitus, tööalane areng, digiteerimine.

SISSEJUHATUS

Tänapäeval luuakse üha rohkem ettevõtteid, mis pakuvad erinevaid teenuseid. Sellega seoses muutub raamatupidaja elukutse populaarsemaks ning omandab uusi rolle ja tähtsust. Nagu kõigis valdkondades, viiakse ka raamatupidamisse pidevalt sisse erinevaid uuendusi, mis mõjutavad tööprotsesse. Lisaks muudatused seadusandluses, näiteks maksuseaduste muudatused ja raamatupidamisseaduste muudatused.

Raamatupidamise pidamine on vajalik igale ettevõttele ning raamatupidamisteenuste kvaliteedil on suur tähtsus ettevõtte edukaks toimimiseks. Selleks, et pakkuda kvaliteetseid teenuseid, kasutada kaasaegseid meetodeid ja tehnoloogiaid ning omada piisavaid oskusi vastavalt uusimatele uuendustele raamatupidamise valdkonnas, on vajalik läbida täienduskursuseid. Täiendõpe aitab värskendada teadmisi ning saada teavet uute tehnoloogiate ja muudatuste kohta raamatupidamises kasutatavates programmides.

Seoses sellega on autoril tekkinud huvi, et kui sageli Eestis tegutsevad raamatupidajad täienduskoolitustel osalevad, kas nad näevad seda vajadusena, millist kasu nad sellest saavad ning millised tegurid on koolituste valimisel kõige olulisemad.

Teema on asjakohane, kuna statistika kohaselt ettevõtete arv Eestis üha kasvab, mis tähendab suuremat nõudlust raamatupidajate järele. Kuna see valdkond on sagedaste muutuste all, tahetakse teada, kas raamatupidajatel on piisavalt vajalikke oskusi kvaliteetsete teenuste osutamiseks. Samuti on oluline uurida erinevate koolituste piisavust ning analüüsida nende kättesaadavust ja kasulikkust edasise töö jaoks. Lõpuks saab teha järeldused raamatupidajate õppimise motiividest, täiendõppe kasulikkusest ja selle vajalikust sagedusest ning teha ettepanekuid, lisaks välja selgitada tegevusalad, kus raamatupidajatel on kõige rohkem tuge vaja.

Uurimisprobleem: Lõputöö probleem seisneb seose leidmises raamatupidaja töö ja täiendõppe vajaduse vahel.

Bakalaureusetöö eesmärk on välja selgitada raamatupidamiskoolituste vajadus ja sagedus Eesti raamatupidajate seas. Bakalaureusetöö eesmärgi saavutamiseks püstitas autor järgnevad uurimisülesanded:

1. uurida mis on raamatupidaja roll ja raamatupidaja rolli erinevad käsitlused;
2. tutvustada raamatupidajate kaasaegseid tööülesandeid;

3. hinnata, kui tihti raamatupidajad erinevatel koolitustel osalevad ja millised on nende peamised põhjused nendel koolitustel osalemiseks, põhinedes kirjandusele läbiviidud küsitlusele;
4. anda ülevaade Eestis pakutavatest raamatupidajatele mõeldud koolitustest;
5. esitada raamatupidajate arvamused osalenud täiendkoolituse kohta ja uurida, mida tuleks nende koolituste juures paremaks muuta;
6. uuringu läbiviimine püstitatud eesmärgi saavutamiseks;

Bakalaureusetöö eesmärgi saavutamiseks kasutatakse kvantitatiivset uurimismeetodit. See uurimismeetod annab võimaluse uurida tegutsevate raamatupidajate arvamusi struktureeritud küsimuste alusel. Andmete kogumine toimub *Google Forms*'i veebiküsitluse abil.

Töö praktiline osa koosneb võimalusest kasutada õppetöös raamatupidajate vastuseid. Vastuste abil on võimalik analüüsida lisakoolituste sagedust raamatupidajate seas, välja selgitada valdkonnad, milles raamatupidajad kõige enam tuge vajavad, samuti saab teada, millised tegurid koolituste valikut mõjutavad ja millised koolitused valituks osutuvad. Lõputöö koosneb kahest peatükist. Esimene peatükk on teoreetiline, teine empiiriline.

Esimeses peatükis antakse ülevaade raamatupidamise valdkonna täiendkoolituse programmide hetkeseisust ja raamatupidamisvaldkonna nõuetest, raamatupidaja rollist, raamatupidamise digitaliseerimise protsessist, varasematest erialase arenguga seotud õpingutest raamatupidamisspetsialistide seas ning ülevaade kursustest, mis raamatupidajatele Eesti turul saadaval on. Teises peatükis esitatakse meetodid ja valiidsus, kirjeldatakse uuringu tulemusi ning sellest lähtuvalt tehakse järeldused.

Autor soovib tänada töö juhendajat Natalie Aleksandra Gurvitš-Suitsu ja kõiki käesoleva bakalaureusetöö uuringus osalejaid nende abi eest.

1. RAAMATUPIDAJA ROLL, DIGITALISEERIMISE MÕJU RAAMATUPIDAMISELE, ÜLEVAADE PAKUTUD KOOLITUSTEST JA VARASEMATEST UURINGUTEST

Raamatupidaja roll on ettevõtte finantstegevuse kajastamine, raamatupidamisaruannete koostamine ja esitamine vastavalt kõikidele normidele ja seaduse nõuetele. Seoses erinevate programmide tulekuga ja IT-tööstuse olulise arenguga on ka raamatupidaja roll pidevas muutumises ja arengus.

Järgnevalt kirjeldatakse üksikasjalikult raamatupidaja rolli, digitaliseerimist raamatupidamises, vaadatakse läbi täiendkoolitused ja varasemad uuringud.

1.1 Raamatupidaja rolli määratlemine

Üldise definitsiooni järgi hõlmab raamatupidaja amet rahaga töötamist. Raamatupidaja analüüsib, töötleb ja annab finantsinformatsiooni ning tegeleb ka palgaarvestusega, koostab finantsaruandeid ja kontrollib rahalisi vahendeid.

IES (International Education Standards) on rahvusvahelised haridusstandardid, mille kehtestab Rahvusvaheline Raamatupidamise Föderatsioon (IFAC). IES määratleb kutseliste raamatupidajate minimaalsed haridusnõuded ning mõjutab raamatupidamisspetsialistide koolitusprogrammide ja litsentsimise kriteeriume. Need sisaldavad hariduslikult olulisi põhimõtteid, kontseptsioone ja oskusi, mis on vajalikud raamatupidamise, auditeerimise ja finantsjuhtimise edukaks praktiseerimiseks. IES-i eesmärk on säilitada raamatupidamis- ja auditeerimishariduse professionaalsuse ja kvaliteedi kõrge taseme kogu maailmas. (IES 1)

Kutseline raamatupidaja on isik, kes teostab ja arendab pidevalt oma kutseoskusi tööülesannete edukaks täitmiseks, järgides raamatupidamise kutseorganisatsiooni või tegevusloa väljastanud organisatsiooni eetikakoodeksit. (IEASB 2019, 204)

Muutused kaasaegses äriühiskonnas, maksunduses ja seadusandluses mõjutavad raamatupidaja igapäevaseid kohustusi ja kutsealale esitatavaid nõudeid. Sellest tulenevalt muutub järjest olulisemaks raamatupidajate regulaarne kvalifikatsiooni uuendamine ja tööoskuste arendamine.

Selles peatükis vaadeldakse raamatupidajate rolli tänapäeval, muutusi, mida raamatupidamise elukutse tänapäeva globaalsete uuenduste ja trendide tõttu läbib ning kirjeldatakse professionaalse raamatupidaja omadusi.

Raamatupidajad on tulemuslikkuse hindamiseks kasutanud alati finantsandmeid ja need analüüside ja aruannete vormis sidusrühmadele edastanud. Ajalooliselt on kutseliste raamatupidajate esmane kohustus olnud tagada, et finantsteave esitataks korrektselt, vastavalt eeskirjadele ja standarditele. (IFAC 2021) Raamatupidaja elukutse areneb pidevalt, omandades pidevalt uusi rolle ja tähendusi.

Raamatupidaja-juhi mõiste hõlmab mitte ainult tavapärast finantstööd, vaid ka juhi rolli ettevõttes, mis seisneb plaanide koostamises, organisatsiooni struktuuri küsimuste lahendamises, personali töö koordineerimises, aga ka järelevalves. (Бласова, 5-6)

"Raamatupidamine kui teadus ja elukutse areneb jätkuvalt koos ühiskonna, majanduse ja ettevõtluse vajadustega." (Nikolova 2023, 1) Seoses kiirete muutuste tempoga maailmas ja raamatupidamise töökohal võib kutseliste raamatupidajate puhul oodata sagedast rollide vahetamist ja liikumist. Need muudatused avaldavad raamatupidamise erialale püsivat mõju. (Lindsay 2016, 2)

Viimastel aastatel on tehnoloogia areng ja globaliseerumine olnud tugevalt seotud raamatupidamise elukutsega, mistõttu vajavad raamatupidajad mitmesuguseid oskusi ja pädevusi, sealhulgas tehnilisi, suhtlus-, digi-, juhtimis- ja jätkusuutlikkuse oskusi. Raamatupidaja elukutse vajab digitaalse transformatsiooni ja tehisintellekti kasutamise valguses täiustamist ja taasloomist. (C Tavares jt 2023, 5) Nüüd on raamatupidaja mitte ainult info edastaja, vaid võtab enda kanda ka strateegilise nõustaja ja andmeanalüütiku rolli, kes tagab info edastamise ettevõtte erinevate osakondade vahel. (Bandeira jt 2023)

Oluline on märkida, et sageli on raamatupidaja kohustused otseselt seotud ettevõtte suurusega, kus ta töötab. Väikestes ettevõtetes võib raamatupidaja vastutada kõigi ettevõtte finantsdokumentide eest, samas kui suuremates ettevõtetes tegeleb raamatupidaja spetsiifilisemate ülesannetega.

Statistikaameti andmetel on Eestis suur osa kõigist ettevõtetest mikro- ja väikeettevõtted. (Ettevõtete majandusnäitajad...) Ma et al. (2021) järeldasid, et standardsete raamatupidamisaruannete automatiseerimisega täidavad raamatupidajad oma otseseid kohustusi kiiremini ning väikese ja keskmise suurusega ettevõtete omanikud ei ole enam nõus selle eest eraldi maksma. Seoses eelnevaga on märgata raamatupidajate konsultatsiooniteenuste tõusu. Usalduse korral ootavad väikese ja keskmise suurusega ettevõtete omanikud raamatupidajalt nõustamisteenust, mis aitab optimeerida kulusid ja luua äriprotsesse. (Ibid.)

Raamatupidamine on kõigi äriprotsesside lahutamatu osa. Raamatupidaja olemasolu on ettevõtte edukaks toimimiseks ülioluline. (Далакова, Петрова 2020)

Tänaseks on muutumas arusaam, et raamatupidamine toimub ainult paberdokumentidega, kuna üha enam tehinguid liigub elektroonilisse vormingusse. Võimalus, et raamatupidamine on viiskümne aasta pärast täielikult digitaalne, on olemas, kuid hetkel pole selget pilti, milline näeb välja raamatupidamise amet lähikümnenditel. Üks asi jääb muutumatuks – ilma kvalifitseeritud raamatupidajata on võimatu saavutada nii eduka ettevõtte kui ka majanduse kui terviku arengut. Selles osas jääb raamatupidaja edaspidigi tööturul nõutud ametiks, arvestades pidevat arengusoovi ja täiendõpet. (Ibid.)

Vaatamata digitehnoloogiate arengule ja paljude raamatupidamisprotsesside optimeerimisele tehnoloogia arengu kaudu, ei saa arvuti raamatupidajat täielikult asendada, kuna raamatupidaja mitte ainult ei töötle andmeid tehniliselt, vaid ka analüüsib ja hindab neid ning teeb ka vajalikke otsuseid, võttes arvesse ettevõtte riske ja võimalusi.

Paseková et al. uuringu kohaselt (2018), milles analüüsiti raamatupidamise probleemkohti, selgitati vastajate seas läbiviidud küsitluse kaudu välja vigade osas kõige riskantsemad valdkonnad: pikaajalised varad, finantsvarad, viitvõlad ja debitoorsed arved. (Paseková et al. 2018, 14) Kõik ülaltoodud aspektid on raamatupidamise elukutse oluline osa ning nendes valdkondades tehtud vead mõjutavad osutatavate raamatupidamisteenuste kvaliteeti.

On oluline, et kõik kutselised raamatupidajad, sõltumata tegevusalast või ettevõtte suuruselt, pööraksid tähelepanu pidevale professionaalsele arengule. Nad peavad näitama üles muret oma klientide, tööandjate ja sidusrühmade pärast ning olema oma töös pädevad. Kutsenimetuse omistamine näitab raamatupidaja kutsekvalifikatsiooni, mistõttu pädevuse puudumine võib kahjustada nii raamatupidaja ja tema tööandja mainet kui ka ametit tervikuna. Tööandjad toetuvad raamatupidaja pädevuse tõendina kutsekvalifikatsioonile. (IES 7 § 10)

Alates 2002. aastast kehtivad Eestis raamatupidaja kutsestandardid. Raamatupidajate kutsestandardi süsteemile kohaselt on raamatupidamise erialal 3 taset: raamatupidaja, tase 5; vanemraamatupidaja, tase 6; juhtivraamatupidaja, tase 7. (Kutsestandard...)

Tabelis 1 on välja toodud töökohustuste ja nõutavate oskuste ning teadmiste võrdlus finantsarvestuse, maksuarvestuse ja juhtimisarvestuse valdkondades standardi iga taseme täitmiseks.

Tabel 1. Raamatupidaja kutsestandarditele vajalikud vastavad raamatupidamisalased teadmised

Arvestusalased teadmised	Raamatupidaja, tase 5	Vanem- raamatupidaja, tase 6	Juhtiv- raamatupidaja, tase 7
Finantsarvestus			
Finantsarvestuse põhimõtted ja meetoodika	✓	✓	✓
Valdkondlikud õigusaktid	✓	✓	✓
Juhtimise alused	-	-	✓
Auditi alused	-	✓	✓
Arvestusmeetodite erisused	✓	✓	✓
Eesti finantsaruandluse standard	✓	✓	✓
IFRS (for SME)	-	✓ (SME)	✓
(Baas)teadmised sisekontrolli korraldamisest	✓ (baas)	✓	✓
(Baas)teadmised konsolideerimisest	-	✓ (baas)	✓
Maksuarvestus			
Teadmised maksundusest			
Maksundust reguleerivad õigusaktid			
Rahvusvahelised maksulepingud			
Juhtimisarvestus			
Statistika alused	✓	✓	✓
Kulu- ja juhtimisarvestus (alused)	✓ (alused)	✓	✓
Majandusanalüüs (alused)	-	✓ (alused)	✓
KMK (CVP) analüüs	-	✓	✓

Allikas: Kadakas, Karmen. Magistritöö „RAAMATUIDAJATE OSALEMINE TÄIENDUSÕPPES“, 16

Alates 2003. aastast rakendatakse Eestis raamatupidaja kutse-eeskriitika koodeksit, mis on juhiseks raamatupidaja kutsetegevuse eetikanormidele ja põhimõtetele vastavuse väljaselgitamisel. (Raamatupidajate...)

Asabehi et. al (2023) näitas, et eduka raamatupidaja põhioskused ja -teadmised on finantsarvestuse algteadmised, probleemide lahendamise oskus, arusaam kutse- ja ärieeskriitikast, otsustusvõime, arvutikasutus, õppimisvõime, analüüsi- ja kuulamisoskus, samuti äriavaist. (Asabeh 2023, 18)

Kaasaegsetes tingimustes, infotehnoloogia kiire arengu ja paljude äriprotsesside automatiseerimisega, eeldab raamatupidamise erialal edu saavutamine mitte ainult traditsioonilisi teadmisi ja oskusi, vaid ka isiku- ja ametialaste omaduste arendamist. Oluline on analüüsi- ja abstraktse mõtlemise oskus, organiseeritus ja meeskonnatöö oskus. Samuti on vajalik vastutustunne ja oskus oma aega ja ressursse efektiivselt juhtida ning soov pidevaks õppimiseks ja oskuste arendamiseks. Nende omaduste arendamine aitab raamatupidajal edukalt kohaneda muutuvate nõuetega ja saavutada professionaalset kasvu. (Nikolova 2023, 6)

Raamatupidaja roll on muutlik ja nõuab professionaalilt paindlikkust, kohanemisvõimet ja õppimisvõimet.

1.2 Digitaliseerimine raamatupidamises

Digiajastu on reaalsus. Muutus on ilmne ja need, kes suudavad seda reaalsust mõista ja järgida, on eelises. (Bandeira et al. 2023)

Kaasaegses maailmas pööratakse üha enam tähelepanu digitaliseerimise arendamisele paljudes valdkondades, sealhulgas raamatupidamise vallas. Digitaliseerimine raamatupidamises tähendab üleminekut traditsiooniliste paberdokumentide kasutamisel ja käsitsi andmetöötluselt automatiseeritud infotöötlusele digitaalsete vahendite abil.

Seoses tehnoloogia arenguga võivad muutuda nii raamatupidaja roll kui ka mitmed töökohustused. Selge on see, et raamatupidaja ei saa tänapäeval eksisteerida ilma digitehnoloogiad kasutamata.

Professionaalse raamatupidaja töövahendeid tuleb pidevalt täiustada, et kohaneda kasvava andmemahu, nende kiire töötlemise, info mitmekesisusega ning tagada kõrge täpsus. Lisaks peab kutseline raamatupidaja olema võimeline oma oskusi ka reaalselt rakendama. (IFAC 2021, 9)

Elbarradi ja Belassi (2023) uuring raamatupidamise hariduse ja tööandja vajaduste vahelise koostoime väljaselgitamiseks näitab õpilaste veendumust, et tehnilised oskused on raamatupidamisvaldkonnas töö leidmiseks kõige vajalikumad. (Elbarrad, Belassi 2023, 12) See kinnitab pideva arengu olulisust ja vajadust tehnoloogilise innovatsiooni vallas.

Järgmisena vaadeldakse, milliseid muutusi ja võimalusi toob digitaliseerimine raamatupidaja igapäevatöösse ning kirjeldatakse ka varasemate uuringute käigus tuvastatud tegureid, mis mõjutavad valmisolekut uute tehnoloogiliste protsesside vastuvõtmiseks ja kasutamiseks olemasolevate raamatupidajate seas. Vaadeldakse tehnoloogilise innovatsiooni positiivseid ja negatiivseid külgi raamatupidamissektori jaoks.

Virtuaalkeskonna arenedes ja raamatupidamise digitaliseerimise kiirenedes suureneb infotehnoloogia valdkonna oskuste omamise tähtsus. (Grosu et al. 2023, 1) Digimajandus annab võimaluse laiendada võimalusi, tõsta töö kvaliteeti ja protsesside efektiivsust kaasaegses raamatupidamises ning aitab kaasa ka uudsete lähenemiste väljatöötamisele erinevate raamatupidamisliikide integreerimiseks. (Евсюкова, Юрьева 2019, 4) Digitaliseerimine raamatupidamises eeldab pidevat protsessi, millel on raamatupidamisele oluline positiivne mõju. Uuring tunnistas üksmeelselt rutiinsete toimingute automatiseerimise ja vigade vähendamise eeliseid. (Gonçalves et al. 2022.15) Raamatupidajad võtavad tehnoloogia kasutusele

tõenäolisemalt, kui organisatsioon, kus nad töötavad, on protsessis toetav ja julgustav. Lisaks on digitehnoloogiate kasutamise ja kasutuselevõtu stimuleerimiseks oluline, et organisatsioon tagaks sobivad ruumid, ressursid ja infrastruktuuri. (Mohd Faizal et al. 2022, 4)

Digitehnoloogiate mõju negatiivset osa raamatupidaja töös käsitlesid oma uurimuses Grosu et al. (2023). Negatiivseteks aspektideks võib vastajate hinnangul arvesse võtta muret kiiresti kasvava digitaliseerimise pärast, mis võib inimeste tehisintellektiga asendamise tõttu kaasa tuua nii töökohtade kadumise kui ka võimaliku konfidentsiaalsete andmete avalikustamise, sest nende üle kaotatakse kontroll.

Raamatupidajad on valmis omaks võtma mis tahes digitaal tehnoloogia, kui see aitab neil oma tööd optimeerida. Nad suhtuvad positiivselt võimalusesse kasutada digitaalseid tööriistu, mis võimaldavad neil saavutada oma igapäevatoimingutes suuremat kontrolli, tõhusust ja paindlikkust. Lisaks suureneb uute tehnoloogiate kasutuselevõtu tõenäosus, kui raamatupidajad saavad tuge ettevõtte juhtkonnalt, sõpradelt või kolleegidelt (Ibid. 9)

Jaapani ettevõtte Fujitsu 2017. aasta uuringu kohaselt on digiajastul töötamise võtmeoskused ja järgmised (Fujitsu 2017, 11):

- professionaalsed teadmised digitehnoloogiate valdkonnas, erialased teadmised konkreetsetest ärifunktsioonidest;
- loov mõtlemine;
- erialased teadmised konkreetse äri valdkonnas;
- teadmised humanitaarteaduste valdkonnast;
- loogiline ja analüütiline mõtlemine;
- võime arutleda ja teha otsuseid;
- juhiomaduste demonstreerimise oskus;
- suhtlemisoskus ja empaatiavõime.

Grosu et al. (2023) selgitas oma uuringus välja, et põhimõtteliselt on kõik raamatupidamise erialal töötavad vastajad valmis digitehnoloogiaid aktsepteerima ja kasutama. Selline käitumine on tingitud digitaalsete tööriistade kasutusmugavusest, nende maksumusest, juba saavutatud tulemustest ja oodatavatest täiustustest. Raamatupidajad hindavad digitehnoloogia pakutavaid eeliseid ja usuvad, et nende digioskused võivad aidata lahendada olulisi organisatsioonilisi probleeme. (Grosu et al. 2023, 10)

Rahvusvaheline Raamatupidajate Föderatsioon (IFAC), IES 3, „*Initial Professional Development – Professional skills (2021)*“, määras kesktaseme pädevuse valdkonnas järgnevad õpitulemuste standardid:

- asjakohaste tehnilise kompetentsi valdkonna aluspõhimõtete ja teooriate iseseisev rakendamine, võrdlemine ja analüüs ülesannete täitmiseks ja otsuste tegemiseks;
- tehnilise kompetentsi ja erialaste oskuste ühendamine tööülesannete täitmiseks;
- tööülesannete täitmisel professionaalsete väärtuste, eetika ja hoiakute üles näitamine;
- teabe ja ideede arusaadaval viisil edastamine, kasutades nii suulist kui ka kirjalikku suhtlust sidusrühmadega nii raamatupidamises kui ka mitteraamatupidamises (IES 3 § 7).

Tänapäeval on kaks kolmandikku ettevõtete majandusploki tööst seotud peamiselt digitehnoloogiate kasutamisega, kuid peamiseks probleemiks on see, et kõik töötajad ei ole IT-tehnoloogiate arenevas ja kasvavas valdkonnas piisavat kvalifitseeritud. (Žyvets, 2018)

Odessa Polütehnilise Riikliku Ülikooli majandusteaduste kandidaadi Alla Zhyvetsi uuring näitas, et 59% küsitletud raamatupidajatest märgivad tänapäeval digisfääri pädevuse olulist tähtsust raamatupidaja töös ning kõik vastanud kinnitasid, et igapäevatöö nõuab põhjalikke teadmisi digivaldkonnas. Uuringust selgus, et uuendusi tajuvad kõige paremini alla 22-aastased raamatupidajad, samas puudub neil praktika ja arusaam äriprotsessidest üldiselt. Muutusteks ja arendusteks digitaliseerimise vallas on enim valmis raamatupidajad vanuserühmas 22–40 ning neil on olemas ka praktiline kogemus. (Ibid.)

Digitehnoloogiad toovad raamatupidamisvaldkonda rohkem positiivseid külgi kui negatiivseid. Tehnoloogia abil väheneb rutiinsetele tööülesannetele kuluv aeg, raamatupidajatel on võimalus professionaalseks arenguks ja uuteks pädevusteks, millest saame esile tõsta analüütilist tööd, mis hõlmab ettevõtte jaoks lõplike finantsotsuste langetamist.

1.3 Täiendusõppe teenusepakkujate ülevaade

Raamatupidaja kvalifikatsiooni tõstmine on väga oluline, kuna finantsaruandlus mängib ettevõttes strateegiliste otsuste tegemisel võtmerolli. Finantsaruannete asjatundlikuks esitamiseks peavad raamatupidajal olema jooksvad teadmised ja oskused, mis on vajalikud korrektseks ja edukaks tööks.

Vastavalt IES 7, Continuing Professional Development standardile hõlmab kutselise raamatupidaja vastutus elukestvat erialase pädevuse arendamist ja hoidmist. (IES 7 § 3)

Raamatupidamiskoolitajate eesmärk on valmistada õpilasi ette edukaks karjääriks raamatupidamises ja kujundada neist oma ala professionaalid. Raamatupidamisharidus eeldab turu nõudmistega arvestamist, sh kutseliste raamatupidajate nõutavate oskuste ja teadmistega ning raamatupidamise õppekavade ja õppemeetodite vastavaks kohandamist. (Ibid.)

Haridusprotsess on alati keeruline ning tänapäeva tudengi omadused muudavad selle veelgi nõudlikumaks. (Novak et al. 2021)

Eestis on raamatupidamise valdkonnas täiendõppeks palju erinevaid võimalusi. Koolitusi pakuvad nii era- kui ka riigiettevõtted. Kaasaegsetes oludes ei ole vajaliku koolituse leidmine keeruline protsess tänu erinevate kursuste laialdasele kättesaadavusele, teemade mitmekesisusele ja internetis registreerumise lihtsusele. Oluline on märkida, et koolitusvorme on erinevaid, näiteks: standardne akadeemiline koolitus (näost näkku), veebivorm ja hübriidkoolitus, mis hõlmab täiskoormusega ja veebipõhise õppe kombinatsiooni.

Töö autor vaatas läbi erinevad raamatupidamiskursused, mis on Eestis 2023. aasta novembrikuus raamatupidajatele kättesaadavad ja on aktuaalsed 2023. aasta novembrist detsembrini. Vaadatud kursused on võetud veebilehelt rmp.ee, kuna seal on suur valik erineva kestvuse ja õppevormiga koolitusi mitmetelt koolitajatelt.

Kursuste teemad varieeruvad ning sobivad nii algajatele raamatupidajatele kui ka kogunud raamatupidajatele, kes soovivad end konkreetsetes valdkonnas täiendada. Pakutakse raamatupidamise algkursusi, isikuarvestuse kursusi, maksustamise kursusi ning erinevate raamatupidamisprogrammide ja digitehnoloogiate kasutamise oskuste arendamisega seotud kursusi.

Oluline on märkida, et Maksu-ja Tolliamet pakub tasuta koolitusvõimalusi aktuaalsetel maksumuudatustega seotud teemadel. Kursused on saadaval kahes keeles, nii näost näkku kui ka veebipõhises õppevormingus. Uuringu ajal oli võimalik registreerimine koolitusele “Maksuseaduste muudatused 2024 ja 2025.” (Koolitused...)

Täiendavad koolitused annavad võimaluse end viimaste uuendustega kursis hoida, värskendada oma teadmisi raamatupidamise ja maksunduse valdkonnas, samuti võtta oma töös kasutusele kaasaegsed meetodid ja tehnoloogiad ning kolleegidega kogemusi vahetada.

1.4 Varasemad uuringud raamatupidajate täiendkoolitamise vajalikkusest

Tänapäeval on läbi viidud palju uuringuid raamatupidamisvaldkonna täiendõppe vajaduse kohta. Erineval määral rõhutavad kõik need uuringud raamatupidajate pideva õppimise ja arengu tähtsust. Koolitus aitab raamatupidajal jääda nõutud spetsialistiks, pädevaks ja oma töös tulemuslikuks. Autor näeb vajalikuks läbi vaadata varasemalt läbi viidud uuringuid raamatupidajate täiendkoolituse olulisusest, täiendkoolituse motiividest ja uutest raamatupidamisvaldkonna

teadmiste omandamisel saadavatest võimalustest ning nende raamatupidamistöötajate positsioonist, kes ei läbi oma töö parandamiseks koolitusi.

Susan B. Wessels (2007) uuring näitab, et kohustuslik hariduse täiendamine raamatupidamisvaldkonnas parandab raamatupidamise eriala mainet ning enamik uuringus osalejatest nõustub, et täiendusõppe programmid aitavad neil teadmisi ajakohasena hoida ja pädevust säilitada. Kuid vähesed nõustuvad, et need programmid üldiselt parandavad või laiendavad töövõimalusi või suurendavad nende sissetulekuid.

Raamatupidajad peavad võrdselt tähtsaks formaalset ja mitteformaalset haridust, praegu on kõige populaarsem õppimisviis veebiallikatest. (Lindsay 2012)

Karjääri edenedes keskenduvad raamatupidajad üha enam oma pädevuse säilitamisele praegustes rollides, samas kui edasise karjääriarengu püüdlus muutub vähem oluliseks. (Ibid.)

Raamatupidajate jaoks on oluline säilitada pädevus oma praegustel ametikohtadel, kuna valdkond areneb pidevalt ning tehtavate tööde kvaliteet sõltub otseselt hetketeadmistest ja -oskustest.

Rahvusvahelise raamatupidajate föderatsiooni (IFAC) liikmed ja kutselised raamatupidamisasutused peavad järgima Rahvusvahelise Raamatupidamise Haridusstandardite Nõukogu (IAESB) kehtestatud reegleid ja standardeid, sealhulgas rahvusvahelisi haridusstandardeid (IES). Alates 2014. aasta jaanuarist on IES7 autoriteetne raamistik, mis annab raamatupidajatele juhiseid. (De Lange et al. 2015, 1)

Professionaalsed raamatupidajad on jätkuvalt pühendunud pidevale professionaalsele arengule. Paljud neist näevad jätkuvat arengut oma erialale pühendumise olulise komponendina. Globaliseerumise mõjul ja raamatupidaja elukutse arengu kontekstis näitavad uuringud, et valdav enamus vastajatest kinnitab oma pühendumust pidevale professionaalsele arengule vastavalt Rahvusvahelise Raamatupidajate Föderatsiooni soovitudele. (Ibid, 13)

De Lange et al uuringu kaudu (2015) oli leitud, et Hiina ja Austraalia raamatupidajatel olid pideva õppimise osas erinevad arvamused ja eesmärgid. Hiina raamatupidajad läbivad peamiselt erinevaid täiendkoolitusi, kuna peavad seda vajalikuks nii oma karjääri kasvuks kui ka selleks, et jääda turul headeks spetsialistideks. Austraalia raamatupidajad omakorda usuvad, et tehniliste teadmiste ja kutseoskuste säilitamiseks on oluline pidev professionaalne areng – lähenemine, mis näitab laiemale kogukonnale usaldust oma võimete vastu.

Hilary Lindsay 2016. aasta uuring näitas, et kuigi kutsealase pädevuse arendamine ja säilitamine on endiselt esmatähtis koolituse prioriteet, mängib karjääri kohanemisvõimega seotud koolituse teine aspekt olulist rolli kutseliste raamatupidajate edus nende praegustes rollides, võimaldades neil tõhusalt uutele ametikohtadele üle minna ja saavutada mitmekülgseid ja pikaajalisi

karjäärieesmärke. Seda lähenemisviisi rakendades saavad nad isikliku ja tööalase eelise ning teenivad ka avalikke huve, jäädes oma ametis aktiivselt osalema. (Lindsay 2016,10)

Brid Murphy (2017) uuringu järeldused toovad esile vajaduse paindlikuma ja kohandatud lähenemise järele raamatupidajate professionaalseks arenguks. Küsitletud raamatupidamisspetsialistid märgivad, et praegune ametlikul koolituspakkumisel põhinev lähenemine ei vasta alati nende vajadustele ja eelistustele. Konkreetsele kursuse sisule keskendumine ja koolituse tundide arvu mõõtmine võib tekitada pädevuse „täiendamise” tunde, samal ajal kui osalejad püüavad oma oskusi ja teadmisi järk-järgult täiendada. (Murphy 2017, 14)

Eelnevalt mainitud uuringule vastanute hulgas on ka teatud protsent vastajaid, kes ei osale kvalifikatsiooni tõstmise jätkukoolitustel. Nende seisukoht on, et tagasiside ülemustelt, alluvatelt ja kaaslastelt aitab tõsta pädevustunnet. Lisaks usuvad nad, et tööturg on ülim test, mille abil teha kindlaks, kas nende pädevust hinnatakse ja kui asjakohane see on. Erinevalt ettevõttesisest edutamisest on tööturg nende hinnangul objektiivsem ja usaldusväärsem hindamiskriteerium. (Ibid.)

Karmen Kadakas viis oma magistritöö „Raamatupidajate osalemine täiendusõppes“ raames läbi uuringu, milles selgus, et kaks kolmandikku vastajatest (kokku 151 vastajat) osales viimase aasta jooksul koolitustel. Peamisteks põhjusteks, miks raamatupidajad erinevatel koolitustel osalevad, on soov oma tööd paremini teha ning võimalus areneda ja end uute muudatustega õigusaktides ja normdokumentides kursis hoida. (Kadakas 2018) Need tulemused kinnitavad eelnevalt mainitud uuringuid, et peamine põhjus, miks raamatupidajad koolitustel osalevad, on seotud sooviga hoida praegustel ametikohtadel oma kompetentsi kõrgel tasemel.

Uuringutega on tõestatud, et raamatupidamise õpetamise praktikal on suur tähtsus kutseoskuste kujunemisel ja kinnistamisel. (Landsell et al. 2020)

Pidevalt toimub digitaalne transformatsioon, esile kerkivad uued tehnoloogiad ning sellega seoses suureneb nõudlus nii uute ametite kui ka uute suundade järele praegusel raamatupidamise erialal. Kaugõpe areneb, üha enam kasutatakse uusi õppetehnoloogiaid ning järjest olulisemaks muutub täiendusõpe. (Volokhin et al. 2021, 1)

Volokhini et al. uuringu kaudu (2021) selgus, et raamatupidajate jaoks on praegu kõige mugavam ja tõhusam õppemeetod traditsioonilise (näost näkku) õppimise meetodi kombineerimine veebipõhise õppega.

Üha enam pööratakse tähelepanu uuenduslikele õppemeetoditele. Erinevate uuringute tulemused näitavad uuenduslike õppemeetodite positiivset kasu. Suurendab kaasatust, motivatsiooni ja materjalist arusaamist, samuti paraneb suhtlemis- ja meeskonnaoskus. (Novak jt 2021, 666)

Uuenduslikud õppemeetodid viitavad uutele, uuenduslikele meetoditele, mis erinevad traditsioonilistest õppemeetoditest.

Veebiõpe ja hübriidharidus omandavad üha enam kutsumust kas traditsiooniliste õppemeetodite hea täiendusena või traditsioonilise hariduse alternatiivina. (C Tavares et al. 2023, 5) Hübriidharidus pakub võimalust ühendada veebipõhise ja traditsioonilise hariduse eelised, pakkudes paindlikumat juurdepääsu teadmiste omandamisele.

Seega võib väita, et raamatupidaja elukutse nõuab täpsust ja tähelepanu detailidele ning see eeldab õigeaegset täiendkoolitust. Kaasaegses maailmas on selleks palju võimalusi, mida tuleb aktiivselt kasutada, et jääda nõutud ja kvalifitseeritud spetsialistiks. Järgmises peatükis soovib autor välja selgitada, kuidas hindavad raamatupidajad Eestis täiendkoolituste olulisust ning millised aspektid on täiendkoolituse valdkonnas kõige olulisemad.

2. RAAMATUPIDAJATE TÄIENDKOOLITUSE OLULISUSE, TÄIENDÕPPE PÕHIMOTIIVIDE JA PROBLEEMKOHTADE UURIMINE

Selgitamaks välja raamatupidamise valdkonna täiendkoolituse olulisus, täiendkoolituse peamised motiivid ning selgitada välja valdkonnad, milles raamatupidajad enim tuge vajavad, viis autor Eesti raamatupidajate seas läbi uuringu.

2.1 Uuringu metoodika

Uuringu läbiviimiseks valiti kvantitatiivne uurimismeetod – küsimustik. Uuringu eesmärk oli välja selgitada, kas raamatupidajad osalevad täiendkoolitustel, millised täienduskoolituse teemad on enim nõutud ja millise sagedusega raamatupidajad erinevatel kursustel osalevad. Lisaks oli uuringu eesmärk teada saada nende arvamust koolituse kohta, millel nad osalesid, millised tegurid vajasisid parandamist ja millisest teabest ei piisanud, et nad saaksid oma tööülesandeid hästi täita. Andmete saamiseks koostas autor *Google Forms*'i tarkvara abil küsimustiku (lisa 1). Küsimustiku koostamisel tugines autor varem uuritud teaduskirjandusele ja varem läbi viidud rahvusvahelistele uuringutele. Ankeet sisaldab 25 küsimust, sealhulgas valikvastusega küsimused, 5-pallisel skaalal hindevõimalusega küsimused ja vaba vastusega küsimused. 25 küsimusest 8 küsimust on kohustuslikud, 17 küsimust on valikulised. Suurem osa küsimustest ei ole kohustuslikud, kuna vastuse saavad anda vaid need vastajad, kes osalesid raamatupidajate täiendkoolitusel ning põhiosa uuringust lähtub varem täiendkoolitusel osalenud vastajatest.

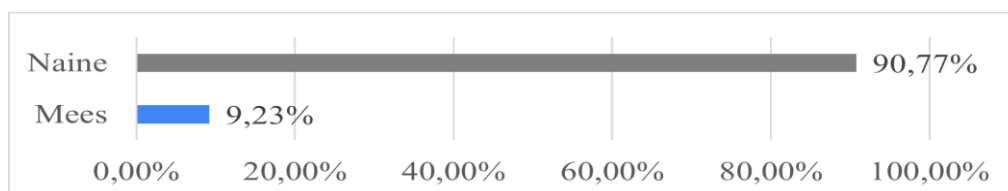
Küsimustiku esimene osa sisaldab vastajate üldandmeid, näiteks: sugu, vanus, haridus, töökogemus raamatupidamises, töötajate arv ettevõttes, kus nad töötavad. Küsimustiku teine osa on otseselt seotud raamatupidamise valdkonna täiendkoolitustega. Teises osas selgub, kas raamatupidajad osalevad erinevatel täiendkoolitustel, kui tihti nad täiendkoolitusi läbivad, millised on peamised osalemise motiivid, millised kursuste teemad on populaarseimad, millistel kursustel on nad varem osalenud, millistel kriteeriumitel panustavad täiendkoolituse koha valikusse, kust saavad infot uue koolituse kohta, milline koolitusmeetod on sobivaim, kuidas neil oma töös lisakoolitusest kasu on ning millistest kursustest on praegustel raamatupidajatel Eesti turul puudu.

Küsimustiku viimane osa koosneb vabavastusega küsimustest, kus vastajatel on võimalus märkida, mida saaks raamatupidajate täiendkoolituse vallas paremaks muuta. Viimastes vabavastusega küsimustes on vastajatel võimalus vastuseid oma kogemusest lähtuvate mõtete ja ettepanekutega täiendada.

Küsimustik oli vastamiseks avalikult kättesaadav 30. oktoobrist kuni 5. novembrini 2023. Andmete kogumine toimus erinevatel meetoditel. Töö autor postitas küsimustiku raamatupidamisfoorumitesse www.rmp.ee ja www.finance.ee, erinevatesse raamatupidajate gruppidesse *Facebookis*, lisaks saadeti küsimustik käsitsi juhuslikult valitud 176 meiliaadressile. Kontaktid leiti: Merit Tarkvara partnerite rubriikidest Smart accounts ja SimplBooks, Riigi Tugiteenuse Keskuse kontaktide rubriigist ja 24 raamatupidajate kontakti Eesti Töötukassa lehelt, samuti 40 meiliaadressi Tartu Ülikooli ja TALTECHi kontaktide rubriigist. Selle tulemusena osales küsitluses 65 vastajat. Andmetöötlus, tabelid ja graafikud koostati *MS Exceli* abil.

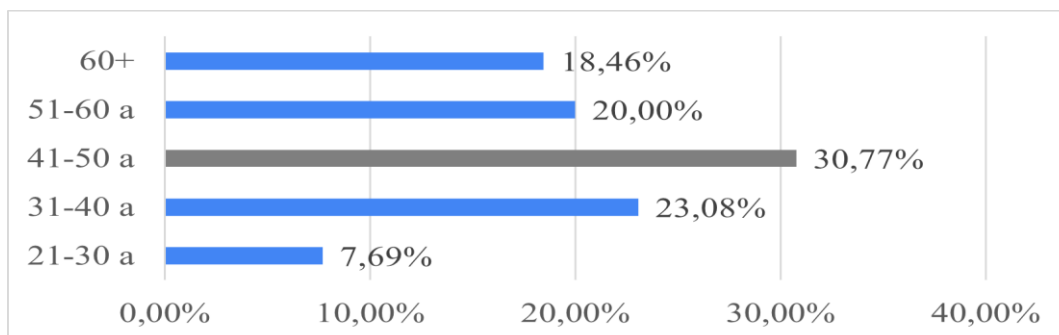
2.2 Uuringu valimi kirjeldus

Küsimustikus osales kokku 65 vastajat, kuid oluline on märkida, et üks osaleja vastas vaid esimesele 8 küsimusele, mis olid kohustuslikud, järgneva 17 küsimuse analüüs põhineb peamiselt 64 vastusel. Uuringu tulemustest võib väita, et enam kui 90% osalejatest olid naised. Sooline jaotus esitatud joonisel 1.

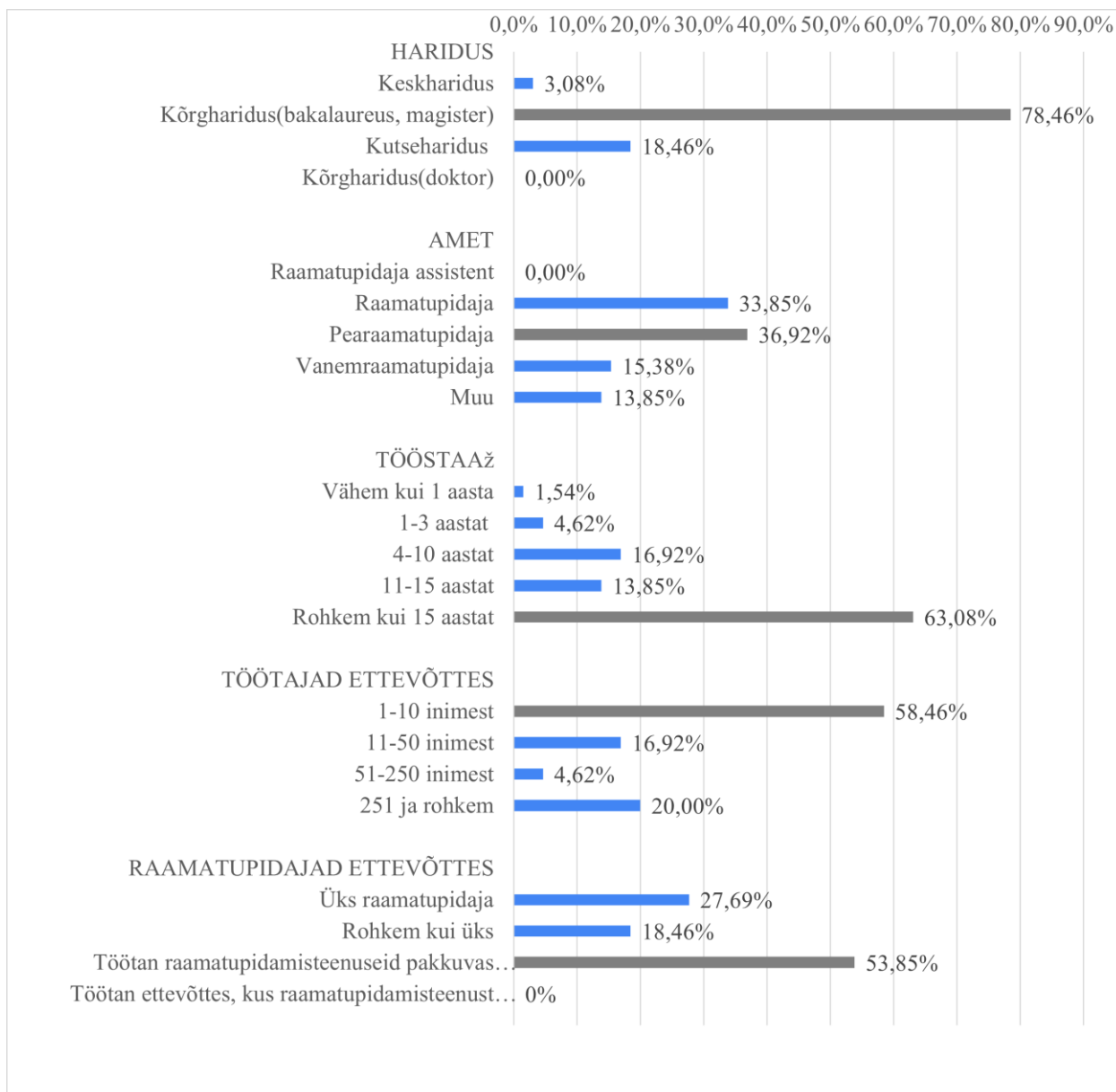
Joonis 1. Uuringus osalenute sooline jaotus
Allikas: Autori koostatud lisa 2 toodud tulemuse põhjal

Järgmisena analüüsitakse uuringus osalejate vanust. Vastajad jagunesid viite vanuserühma. Uuringu tulemuste põhjal võib väita, et ligikaudu 54% vastanutest on vanusekategorias 31–50 aastat. Kõige rohkem vastuseid laekus raamatupidajatelt vanusekategorias 41–50 aastat (30 inimest), kõige vähem osales uuringus raamatupidajaid vanusekategorias 21–30 aastat (5 inimest ehk 7,69%). Vanuseline jaotus on näidatud joonisel 2.

Joonis 2. Uuringus osalenute vanuseline jaotus
Allikas: Autori koostatud lisa 2 toodud tulemuse põhjal

Joonisel 3 on välja toodud uuringus osalejate inimeste tausta kirjeldav informatsioon. Enamik uuringus osalenud vastajatest on kõrgharidusega, st bakalaureuse- või magistrikraad – 51 inimest (78,46%), kutsehariduse on omandanud vaid 12 vastajat (18,46%). Keskkooliharidusega on vaid kaks inimest (3,08%). Raamatupidaja assistendi ametit ei pea ükski vastaja, kõige rohkem osales uuringus pearaamatupidajaid – 24 inimest (36,92%). Raamatupidaja ametikohal on 22 vastajat (33,85%), samuti 10 inimest ehk (15,38%) on vanemraamatupidajaid. Vastanute seas valis vastusevariandi “muu” 9 inimest (13,85%), mis tähendab, et nad töötavad mõnel muul ametikohal. Ühekordselt olid loetletud järgmised ametikohad: finantskontroller, raamatupidamisettevõtte juht, kes teeb tööd andmesisestusest kontrollimiseni, tegevjuht, kunagine raamatupidaja ja audiitor, finantsist, raamatupidamisettevõtte osanik, raamatupidaja/osakonna juhataja, Учитель, также бух. учета, raamatupidamisbüroo juht, juhataja. Järgmisena uuriti töökogemust raamatupidamise valdkonnas. Üle 15-aastase töökogemusega on 42 vastanut (63,08%), 4-15 aastase töökogemusega on ligikaudu 31% vastanutest ning alla aastase töökogemusega on vaid üks (1,54%) ning kolm inimest on töötanud raamatupidamise valdkonnas aastast kuni kolme aastani (4,62%) Oluline on märkida, et käesoleva uuringu puhul on positiivne, et enamusel vastajatest on nii suur raamatupidamistöö kogemus ning nad vastasid selle kogemuse põhjal uurimisküsimustele. Seejärel uuriti ettevõtte suurust, milles vastajad töötavad. Rohkem kui pooled vastanutest ehk 38 inimest töötavat ettevõttes kus on 1–10 töötajat (58,64%), viiendik vastanutest (20%) töötab suurettevõtetes, kus töötab üle 251 töötaja, 11 inimest ehk 16,92% töötab ettevõttes kus on 11-50 töötajat ja ainult kolm vastanutest (4,62%) valisid vastusevariandi 51-250 töötajat. Enamus vastajatest töötab raamatupidamisteenuseid pakkuvas ettevõttes (53,85%) ehk 35 inimest, mitte keegi ei tööta ettevõttes, kus raamatupidamisteenuseid sisse ostetakse. Vastajate hulgas on 18 inimest (27,69%), kes on ettevõttes ainsad raamatupidajad. Ettevõttes, kus on rohkem kui üks raamatupidaja, töötab 12 inimest (18,46%).

Joonis 3. Uuringus osalenute tausta jaotus hariduse, ametikoha, tööstaaži, ettevõtte töötajate ja ettevõtte raamatupidajate arvu järgi

Allikas: Autori koostatud lisa 2 toodud tulemuse põhjal

2.3 Uuringu tulemused, järeldused ja arutelu

2.3.1 Täiendusõppe ja enesetäiendamine

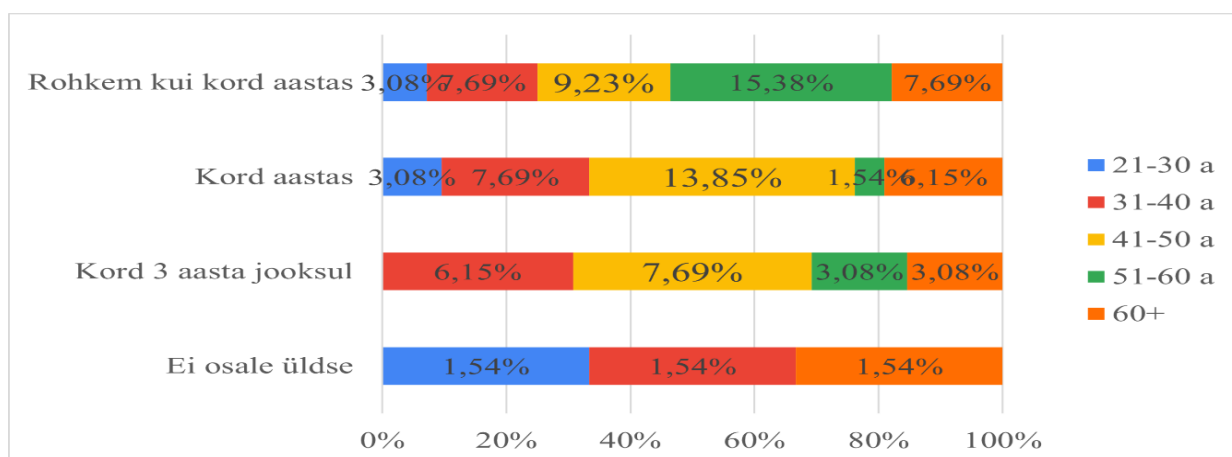
Uuringu eesmärk oli välja selgitada, kui oluline on tegutsevate raamatupidamisspetsialistide jaoks Eestis koolituse läbimine ja kui sageli nad seda teevad. Lisaks, millised võtmetegurid mõjutavad koolituse valikut ning kuidas mõjutab edasijõudnute koolitustel osalemine nende edasist tööelu.

Raamatupidajate täiendkoolituse teema uurimise alustamiseks Eestis küsiti, kui sageli raamatupidajad täiendkoolitusi läbivad. Pakuti välja neli vastusevarianti, millest 28 inimest (43,08%) märkisid, et osalevad täiendkoolitustel sagedamini kui kord aastas, 21 inimest (32,31%) märkis, et läbivad täienduskoolituse kord aastas ning 20% vastanutest märkisid, et nad võtavad lisakursuseid iga kolm aasta tagant. Kõige väiksem protsent vastanutest ehk kolm inimest märkis, et ei osale täiendkoolitustel üldse (lisa 2). Vastuste põhjal võib järeldada, et enamik küsitletud raamatupidajatest läbib täienduskoolitusi üsna sageli ehk siis rohkem kui kord aastas.

Seejärel võrdles autor täiendõppe sagedust sõltuvalt tööstaažist (lisa 3). Üle 15 aastase tööstaažiga vastanutest märkis 21 vastajat (50%), et läbib täiendkoolitusi sagedamini kui kord aastas ning 13 vastajat (30,95%) märkis, et saavad täiendkoolitusi vähemalt kord aastas. Suuruselt järgmise kategooria vastanute seas on neli–kümme aastase töökogemusega vastajad ja kõige populaarsem vastus selles kategoorias on variant, mis ütleb, et vastajad osalevad täiendkoolitustel kord kolme aasta jooksul (45,45%).

Uuringu tulemused näitavad, et vaatamata suurele töökogemusele jätkavad raamatupidajad oma kvalifikatsiooni pidevat tõstmist. Kuna antud uuringus oli 65-st küsitluses osalenud inimesel 63,08% töökogemust üle 15 aasta, siis on mõttekas teha laiem uuring, mis hõlmaks rohkem erineva töökogemusega inimesi.

Pärast seda otsustas töö autor välja selgitada, kas koolituste sageduse ja vastajate vanuse vahel on seos. Hindamaks, kui sageli osalevad koolitustel erinevatest vanuserühmadest vastajad, koostas autor tabeli, mille esitab lisa 3. Tulemused on välja toodud alloleval joonisel (vt joonis 4).

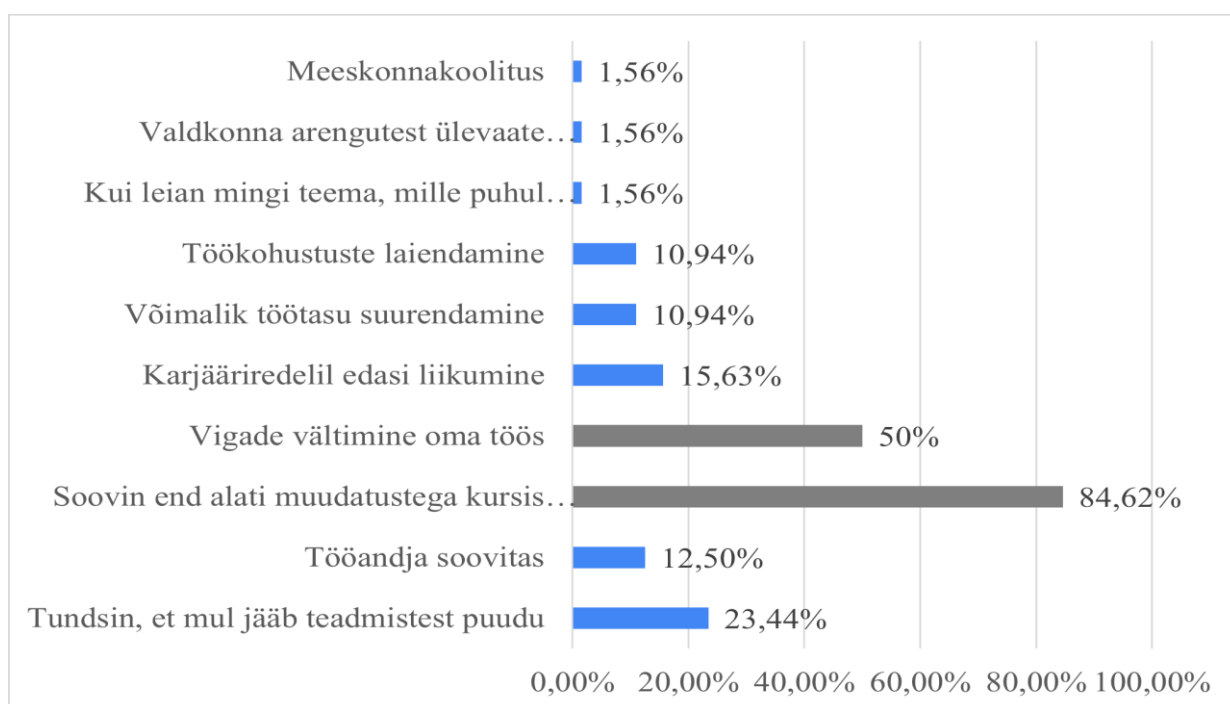

Joonis 4. Täiendõppes osalemise sagedus sõltuvalt vastajate vanusest
Allikas: Autori koostatud lisa 3 toodud tulemuse põhjal

Vajab märkimist, et vastusevariandi rohkem kui kord aastas valis kümme inimest vanusekategorias 51–60 aastat, mis on kõigi vanuserühmade vastajate seas suurim arv. Vanusekategorias 41–50 aastat kinnitas suurem osa vastajatest (13,85%), et osalevad koolitusel kord aastas ja kuus vastajat (9,23%) märkisid, et käivad koolitusel rohkem kui kord aastas. Oluline on märkida, et uuringus osales väga vähe inimesi vanuses 21–30 aastat, viis inimest ehk 7,69% kogu vastanute arvust, kuid kaks neist märkisid, et läbivad täienduskoolitust rohkem kui kord aastas ja kaks vastajat sellest vanusekategorias märkisid, et osalevad täiendõppes vähemalt kord aastas.

Järgnev küsimus esitati selleks, et selgitada välja, millised on raamatupidajate sagedasemad põhjused Eestis täiendkoolituse läbimiseks. Antud küsimuses oli vastajatel võimalus valida rohkem kui üks põhjus, samuti märkida mõni muu põhjus lisakoolitusel osalemiseks.

Täiendkoolitusel osalemise põhjused märkisid ära kolm uuringus osalejat, need põhjused on toodud tabelis (vt lisa 4). Uuringu tulemused on välja toodud järgneval joonisel (vt joonis 5).

Joonis 5. Täiendkoolituse osalemise eesmärgid

Allikas: Autori koostatud lisa 4 toodud andmete alusel

Sagedasemad põhjused olid järgmised: soov end alati muudatustega kursis hoida (84,62%) ja vigade vältimine oma töös (50%). Kõige vähem valisid vastajad selliseid vastusevariante nagu: võimalik töötasu suurendamine (10,94%) ja töökohustuste laiendamine (10,94%). Sellest lähtuvalt võib järeldada, et raamatupidajad püüavad oma oskusi täiendada, et olla kursis uuendustega ja

vältida vigu oma töös ning sellised tegurid nagu palgatõus ja suurenenud töökohustused on koolitusel vähem olulised.

2.3.2 Osalemine täiendusõppes

Järgmisena uuriti, millisest allikast said vastajad infot raamatupidamise valdkonna uuenduste kohta. Antud küsimuses oli vastajatel võimalik märkida ka mitu vastusevarianti, samuti märkida oma teabeallikas. Selle tulemusena lisasid kuus inimest vastusele oma versiooni (vt lisa 4). Uuringu tulemused näitavad, et vastajate seas on kõige populaarsem meetod raamatupidamisvaldkonna muutuste kohta info hankimiseks uudised (78,13%), millele järgneb täiendkoolitustel osalemine (68,75%), raamatupidamisfoorumite lugemine (60,94%) ja kolleegidega suhtlemine (56,25%).

Ilmselgelt on raamatupidamisvaldkonna uuenduste kohta info hankimisel oluline roll täiendkoolitustel osalemisel. See tõestab selliste koolituste olulisust ja näitab vajadust seal regulaarselt osaleda.

Järgmises küsimuses hindasid vastajad täiendkoolituse olulisust 5-palli skaalal, vahemikus “1 – ei ole oluline” kuni “5 – väga oluline” (vt lisa 5). Selgus, et üle 80% vastanutest ütles, et täiendkoolitused on raamatupidamise valdkonnas üsna olulised. Need tulemused kinnitavad, et suurem osa vastajatest osaleb vähemalt kord aastas täiendkoolitustel, kuna peavad seda raamatupidamistegevuse oluliseks aspektiks.

Järgnevalt uuritakse, kust said vastajad infot uute kursuste kohta. Antud küsimuses said vastajad valida ka mitu vastusevarianti või märkida enda oma. Oma vastuse märkis 4 inimest, mis on tabelis välja toodud (vt lisa 5).

Uuringu tulemusest selgub, et enamik vastajatest (65,63%) saab infot tulevaste koolituste kohta reklaami kaudu, 37 vastajat (57,81%) ütlesid, et nad ise otsivad infot tulevaste täiendkoolituste kohta ning 45,31% märkis, et saavad infot sotsiaalmeediast, lisaks märkis 25 vastajat vastusevariandi raamatupidamisfoorumitest (39,06%). Autori pakutud vastusevariantidest valiti kõige sagedamini tööandjalt (23,44%) ja tuttavate kaudu (28,13%).

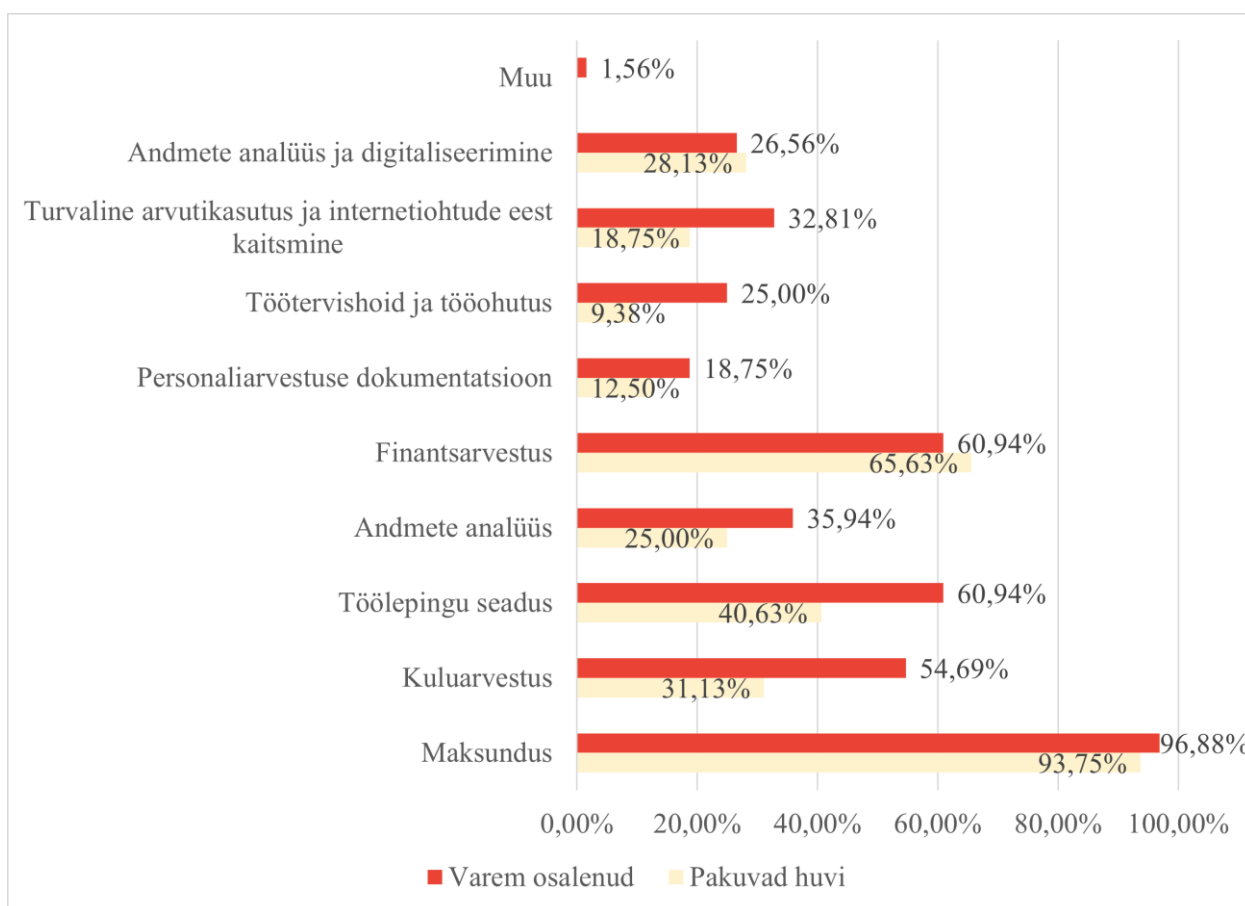
Alljärgnevast selgub, et Eestis tegutsevad raamatupidajad saavad kursustest teada peamiselt kuulutuste järgi või otsivad neid ise ning tööandjad tegutsevad harva varasemate täiendkoolituste informaatorina.

Ligi pooled vastanutest (48,44%) eelistavad veebipõhist õpet ning 19 inimest (29,69%) valis kohapealne õppe. Kõige vähem vastajaid (21,88%) eelistab hübriidset õppevormi.

On selge, et veebipõhise õppe populaarsus on suur. See on tingitud mugavusest ja võimaldab inimestel oma aega tõhusamalt ja vähemate rahaliste kulutustega planeerida.

Uuringu tulemustest järeldub, et enam kui pooled vastanutest (53,13%) on täies mahus tööandja poolt rahastatud ning vaid 10,94% vastanutest märkis, et tööandja rahastab kursusi vaid osaliselt. Veidi üle kolmandiku vastajatest (31,25%) ütles, et rahastab kursusi ise. Sellele küsimusele andis oma vastuse küsitletutest kolm inimest (vt lisa 5).

Järgneva kahe küsimusega uuritakse, millised teemad tekitavad vastajate seas suurimat huvi ja millistel koolitustel on vastajad varem osalenud. Vastuste tulemused on välja toodud alloleval joonisel (vt joonis 6).

Joonis 6. Raamatupidajate koolitustel osalemine ja huvi pakutavate koolituste vastu
Allikas: Autori koostatud lisa 6 toodud andmete alusel

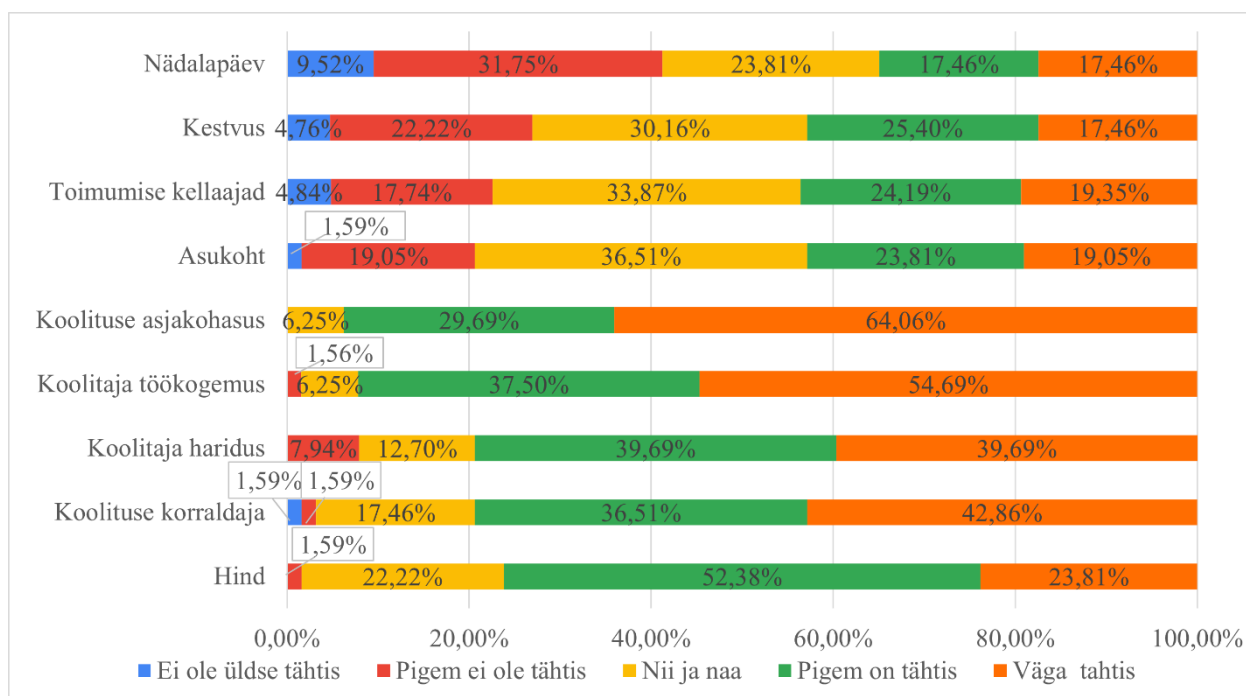
Selgub, et maksunduse koolitused on enim nõutud nii kursustel, millest raamatupidajad on tulevikus huvitatud (93,75%) kui ka kursustel, millest Eesti raamatupidajad on juba osa võtnud (96,88%). Mõlemal juhul on populaarsed ka finantsarvestuse koolitused. 60,94% vastanutest on sellisel koolitusel varem osalenud ja 65,63% on huvitatud tulevikus osalemisest. Kursuste hulgas, millel vastajad varem osalesid, on kõige vähem populaarsed personaliarvestuse dokumentatsiooni

koolitused (18,75%), lisaks töötervishoiu ja -ohutuse koolitused (9,38%) on kõige vähem populaarsed kursuste hulgas, millel vastajad on tulevikus huvitatud osaleda .

Uuringu tulemustest selgub, et täna vajavad raamatupidajad tuge ja uusi teadmisi maksuteemadel, pidades silmas eesseisvaid seadusemuudatusi, mis puudutavad paljusid valdkondi raamatupidamisega töötamisel.

2.3.3 Täiendõppe valikul mõjutavad faktorid

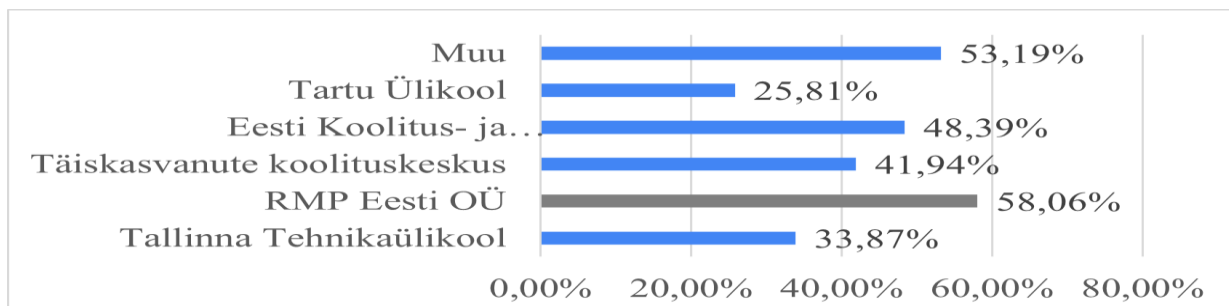
Järgmises küsimuses palus töö autor vastajatel hinnata faktide olulisust täiendkoolituste valikul 5-pallisel skaalal, tuli valida „1 – ei ole üldse oluline“ kuni „5 – väga tähtis“ (vt lisa 7). Tulemused on välja toodud joonisel 7.

Joonis 7. Tegurite olulisuse hindamine raamatupidajate täiendkoolituste valikul Eestis
Allikas: Autori koostatud lisa 7 toodud andmete alusel

Uuringu tulemused näitavad, et koolituse asjakohasus on enamiku vastanute jaoks (64,06%) kõige olulisem. Samuti väga olulised tegurid on koolitaja töökogemus (54,69%) ning koolituse korraldaja (42,86%) ja koolitaja haridus (39,69%). Samuti koolituse hind on suure tähtsusega (52,38%). Enamiku vastajate jaoks on vähem olulised tegurid koolituse nädalapäev, kestvus, toimumise kellaajad ja asukoht. Tulemused näitavad, et koolituse valikul on kõige olulisem teema asjakohasus ning vastajad peavad võimalikuks kohaneda koolituse toimumise aja ja kohaga kogenud õppejõu ja enda jaoks asjakohase õppeteema olemasolul.

Lisaks sellele otsustas töö autor analüüsida, millised kursuste korraldajad on Eestis kõige populaarsemad. Vastajad said valida mitu vastusevarianti ja märkida ka oma valiku. Uuringu tulemused on välja toodud alloleval joonisel (vt joonis 8).

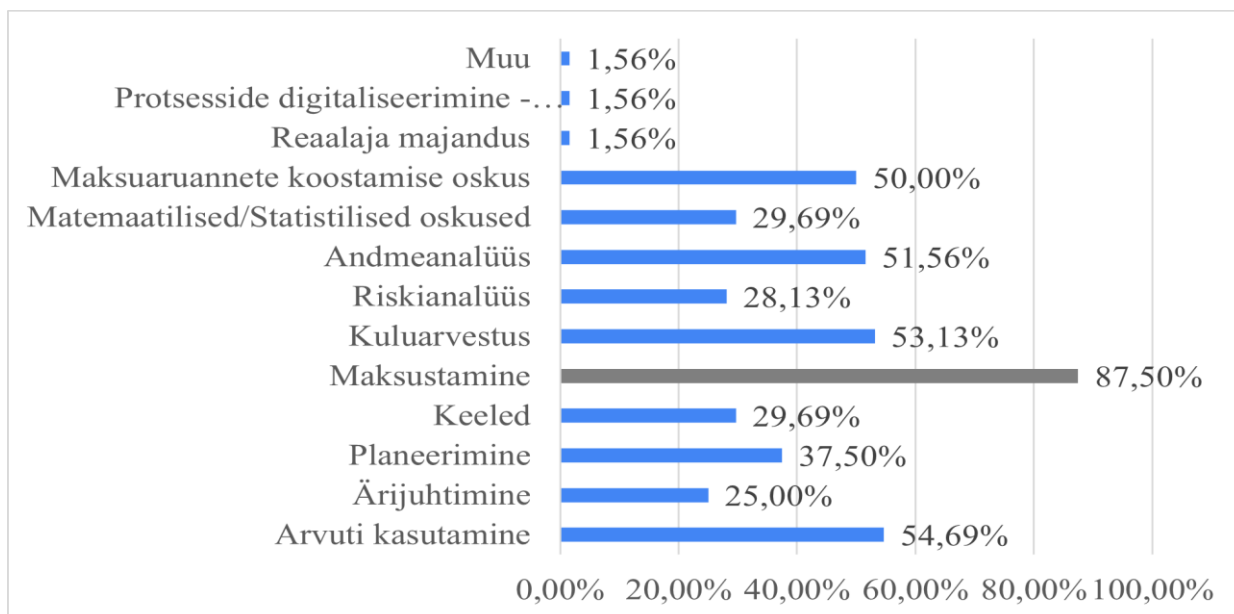
Joonis 8. Koolituse korraldajate populaarsus vastajate seas
Allikas: Autori koostatud lisa 8 toodud andmete alusel

Enamik vastajaid (58,06%) on osalenud RMP Eesti OÜ korraldatud koolitustel. Ligi pooled uuringus osalenutest (48,39%) märkisid, et osalesid Eesti Koolitus- ja Konverentsikeskuse OÜ poolt korraldatud kursustel. Üle kolmandiku vastajatest (33,87%) osales Tallinna Tehnikaülikooli kursustel ja vaid veerand (25,81%) Tartu Ülikooli korraldatud kursustel.

Rohkem kui pool (53,19%) vastanutest valisid vastusevariandi „Muu“. LISA 8 on välja toodud kõik koolituspakkujad, kes on joonisel 8 „Muu“ vastusevariandina pakutud. Kõige sagedamini märkisid vastajad oma vastustes selliseid koolituspakkujaid nagu: Eesti Raamatupidajate kogu, viis korda ehk 8,06% ning Audiitorkogu neli korda ehk 6,45%.

Seejärel uuriti, kui palju on vastajad nõus väidetega, mis puudutavad raamatupidamise täiendkoolituskursusi Eestis. Hindamine käis 5-pallisel skaalal, vahemikus „1 – ei ole üldse nõus“ kuni „5 – täiesti nõus“. Töö autor analüüsis andmeid ja leidis ka iga vastusevariandi keskmise väärtuse (vt lisa 9).

Uuringu tulemused näitavad, et keskmise väärtuse 3,83 järgi nõustuvad vastajad suurema tõenäosusega, et pakutavate täiendkoolituste teemad on asjakohased ning nõustuvad ka sellega, et Eestis on lai valik erinevaid raamatupidamiskursusi, mida kinnitab keskmine väärtus 3,70. Keskmine väärtus 3,33 väitele „Koolitused on väga hea tasemega“ pigem näitab vastuse „nii ja naa“ populaarsust, samamoodi väide „Koolituse hind vastab kvaliteedile“, mille keskmine väärtus on 3,03 ja mis samuti näitab vastuse „nii ja naa“ populaarsust ja on madalaim keskmine punktisumma. Autor otsustas välja selgitada ka selle, millised oskused vajavad raamatupidajate arvates kõige rohkem tuge (vt lisa 9). Järgneval joonisel on välja toodud uuringu tulemused (vt joonis 9).

Joonis 9. Raamatupidajate arvates raamatupidamistöös kõige rohkem tuge vajavad oskused
Allikas: Autori koostatud lisa 9 toodud andmete alusel

Tulemustest on näha, et raamatupidajate arvamusel kõige rohkem tuge vajav oskus on maksustamine (87,50%). See kinnitab suurimat huvi maksustamisega seotud kursuste vastu.

Samuti eeldab enamiku vastajate hinnangul toetamine selliseid oskusi nagu: arvuti kasutamine (54,69%), kuluarvestus (53,13%) ja andmeanalüüs (51,56%). Vastusevariante “reaalaja majandus” ja “protsesside digitaliseerimine – automatiseerimine” valiti üks kord.

Järgmisena palus töö autor vastajatel hinnata lisakoolitusel osalemise kaudu omandatud oskuste ja teadmiste kasu 5-pallisel skaalal, vahemikus „1 – üldse ei olnud kasulik“ kuni „5 – väga kasulik“. Lisis 10 on välja toodud tegurid ja leitud ka iga teguri keskmine väärtus. Kõige suurem keskmine väärtus 4,22 näitab, et suurem osa vastajatest nõustus väitega, et täiendkoolitus andis neile enesekindlust juurde. Täiendõppe kursustel omandatud kasulikuks oskuseks hinnati ka probleemide lahendamise oskust, mille keskmine väärtus oli 4,10. Väite „võime teisi aidata“ keskmine väärtus 4,05 näitab, et vastajad hindasid seda üldiselt kasulikuks. Madalaim keskmine punktisumma 3,48 näitab, et vastajad on nii ja naa nõus väitega, et täiendõppe kaudu omandatud teadmised ja oskused mõjutavad karjääri arengut. Võib järeldada, et täiendkoolitused aitavad kõige enam kaasa enesekindlustundele, samuti olulisuse ja kasulikkuse tunnetamisele ettevõtte jaoks, kus raamatupidajad töötavad.

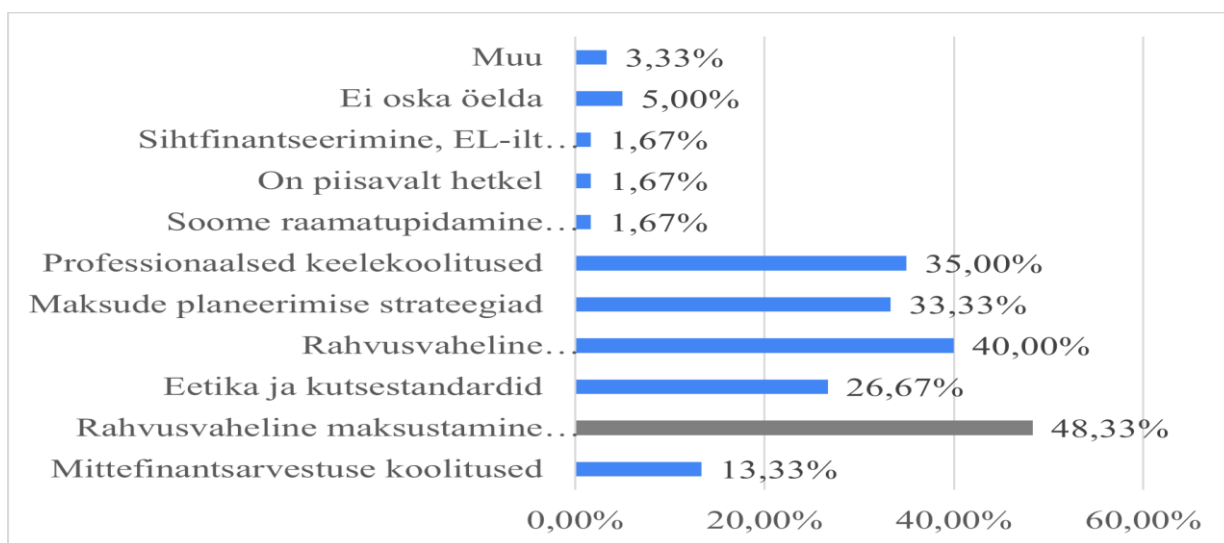
Edasi palus autor vastajatel hinnata, kui võrd nad nõustuvad väidetega läbitud täiendkoolituskursuste osas 5-pallisel skaalal, vahemikus „1 – ei ole üldse nõus“ kuni „5 – olen täiesti nõus“. Kõrgeima keskmise väärtuse 4,50 sai väide “omandatud teadmised ja oskused on

minu töös kasulikud”, keskmine väärtus 4,17 näitab, et suurem osa vastajatest nõustub, et nad olid huvitatud täiendkoolitustel osalemisest. Madalaim keskmine väärtus 2,98 näitab, et kõige vähem nõustuvad vastajad, et täiendkoolitustel osamine aitab kaasa karjääri arengule (vt lisa 11). See tõestab veel kord, et raamatupidajad osalevad Eestis täiendkoolitustel peamiselt enda arendamiseks ja õppimiseks, mitte karjääri edenemiseks.

2.3.4 Raamatupidamise täiendkoolituste puudused ja ettepanekud

Antud uuringu üks eesmärk oli välja selgitada, millised kursused on Eesti raamatupidajate jaoks turul puudu ning selgitada välja, mida saaks täiendõppe kursustel paremaks muuta.

Viimasele küsimusele vastajatel oli võimalik valida mitu vastusevarianti ja märkida ka oma vastusevariandid. Küsimusega taheti välja selgitada, millele ei pöörata raamatupidajate arvamusel täiendkoolitustel piisavalt tähelepanu. (vt lisa 11). Vastuste tulemused on välja toodud järgneval joonisel (joonis 10).

Joonis 10. Vastajate hinnang selle kohta, milliseid raamatupidamiskursuseid Eestis piisavalt ei ole

Allikas: Autori koostatud lisa 11 toodud andmete alusel

Tulemuste kohaselt usub 48,33% vastanutest, et Eesti turul ei ole piisavalt rahvusvahelise maksustamisega seotud koolitusi ja 40% vastanutest arvavad, et Eestis ei piisa IFRS standarditega seotud koolitusi. Selle põhjal võiks järeldada, et vastajate hinnangul ei keskenduta Eesti turul piisavalt rahvusvahelistele temadele ja standarditele.

Küsitluse lõpus oli vastajatele antud võimalus teha ettepanekuid raamatupidajate täienduskoolituste võimalike paranduste kohta, samuti täiendada oma varasemaid küsitluse

vastuseid vabas vormis. Kursuste täiustamiseks esitas oma ettepanekuid 19 vastajat (29,23% kõigist vastanutest) ning täiendusi varasematele vastustele kuus vastajat (9,23% vastanute koguarvust). Kõik vastusevariandid on välja toodud tabelites (vt lisa 12).

Vastajate arvamuste analüüsimise käigus on võimalik järeldada, et enamasti on vastajate arvamused üksteisega väga sarnased. Levinuim ettepanek raamatupidajate täiendusõppe kursuste täiustamiseks oli praktilise mahu suurendamise ettepanek. Vastajad märkisid, et kursustel saab palju teooriat, kuid napib praktilisi näiteid elust, mis võib sageli segada teoreetilise materjali täies mahus omandamist. Praktikal on raamatupidamiskursustel kahtlemata oluline roll, mis aitab materjalist paremini aru saada ja näha, kuidas seda reaalses elus rakendatakse. Samuti märgiti, et väga kasulik on see, kui õppejõud teeb lõpus kokkuvõtte kogu käsitletud materjalist, soodustades seeläbi paremat mõistmist ja kinnistamist. Oluliseks teguriks on kahtlemata interaktiivsus ehk suhtlus õppeprotsessis osalejate vahel, mida ka ära märgiti.

Järgnevalt on välja toodud kolm vastajate ettepanekut raamatupidajate täiendkoolituste täiustamiseks (vt lisa 12):

- „Oleks hea kui koolitajale saaks küsimusi ette saata, siis oleks koolituste fookus natuke rohkem vajadustega kooskõlas“.
- „Mõnikord on seminaridel liiga palju esinejaid korraga, seetõttu teemad läbitakse väga pinnapealselt ja kasutegur väike. Pigem võiks olla vähem esinejaid ja põhjalikumad ettekanded. Või selline asjaolu, et ühe tsükli kestvus liiga pikk, kuulajad väsivad ära, ei jõua jälgida. Vaheajad/pausid võiks olla selliselt planeeritud, et oleks tasakaalus muu ajakava ja tegevustega“.
- „Alati on hea, kui koolitus on hästi struktureeritud ja lõpus tehakse kokkuvõtte tähtsamatest teemadest millest oli koolitusel juttu ja mis oli nn eesmärk. Alati on hea, kui on ka näited elust enesest st kuidas midagi rakendada“.

Viimases küsimuses esitasid vastajad oma täiendused. Töö autor peab oluliseks tähelepanu pöörata sellele, et üks vastaja märkis, et „tunneb suurt puudust rahvusvahelise maksustamise koolitustest. Neid spetsialiste on ka väga vähe ja need koolitused on väga kallid.“ Seda väidet kinnitas juba varem küsimus, kus peaaegu pooled vastanutest märkisid, et neil on selle teemalistest kursustest puudus.

Töö autor näeb vajadust tõsta esile ühe vastajate täiendus (vt lisa 12):

- „Maksuspetsiifilised valdkonnad on katmata - kingitused, annetuste maksustamine (saaja ja andja poolel), pöördmaksustamine, koolitusüritused, suur üritused - messid, sponsorlus.

Tegevuspõhine arvestus, mõõdikute seadmine finantsvaldkonnas, palgaarvestuses, automatiseerimise praktilised lahendused, tasuvusanalüüsid, prognoosid“.

Raamatupidajate sõnul võivad kõik ülaltoodud aspektid aidata parandada täiendõppe kursuste kvaliteeti.

2.4 Järeldused ja ettepanekud

Uuringu eesmärk oli uurida raamatupidajate osalemist täiendavatel koolitusprogrammidel, selgitada välja kõige populaarsemad täiendkoolituskursuste teemad ja määrata raamatupidajate osalemise sagedus sellistel kursustel. Lisaks uuriti raamatupidajate arvamusi kursuste kohta, millel nad osalesid, asjaolusid, mida raamatupidamiskursustel parandada saaks ning millised kursused Eesti turul puudu jäid.

Uuringus osales 65 inimest, kellest 22 olid raamatupidajad ja 24 pearaamatupidajad. Bakalaureuse- või magistrikraad on 51 vastajal ning üle 15 aasta kogemust raamatupidamisvaldkonnas on 42 vastajal, mis on ligikaudu 65% kõigist vastajatest. Uuringust selgub, et vaatamata suurele kogemusele käivad raamatupidajad jätkuvalt sageli vähemalt kord aastas täiendkoolitustel ning uuendavad regulaarselt oma teadmisi ja oskusi.

Uuringu tulemuste kohaselt hindab 81,25% vastajatest kõrgelt raamatupidamise valdkonna täiendkoolitustel osalemise olulisust ning suurem osa vastajatest osaleb koolitustel vähemalt kord aastas. Peamised põhjused, miks raamatupidajad täiendkoolitustel osalevad on: soov end alati muudatustega kursis hoida (84,62%) ja vigade vältimine oma töös (50%).

Peamisteks allikateks raamatupidamise valdkonna uuenduste kohta info hankimiseks on uudised (78,13%) ja täiendkoolitustel osalemine (68,75%). Uuring näitab, et raamatupidajad näevad uuenduste kohta info otsimise vajadust, samuti vastutust jooksvate uudiste ja muutuste jälgimisel ning enda harimisel. Valdav osa vastajatest saab tulevastest täiendkoolitustest teada reklaami kaudu (65,63%) ning otsivad neid ka ise (57,81%). Infot raamatupidamiskoolituse kohta edastatakse peamiselt reklaami kaudu ning see on üles pandud ka raamatupidamisfoorumitesse ja veebilehtedele.

Ligi pooled vastanutest eelistavad veebipõhist õppemeetodit ja see on kiiresti areneva tehnoloogilise progressi kontekstis igati mõistetav ning tuleneb ka aja kokkuhoiu võimalusest ja tagasiside andmise mugavusest. Rohkem kui pooled küsitletutest kinnitasid, et tööandja rahastab täiel määral täiendkoolitust. See on positiivne aspekt, mis soodustab motivatsiooni tuua oma tööülesannete täitmisel suurimat kasu ning annab ka kindlustunde oma oskuste osas.

Maksunduse koolitused pakuvad kõige rohkem huvi, enam kui 90% vastajatest oli varem maksunduse koolitusel osalenud. Kahtlemata on selle põhjuseks sagedased muutused seadusandlikus sfääris ja soov olla kursis viimaste uuendustega.

Täiendava koolituse valikul olid olulisemad tegurid nii koolituse asjakohasus (64,06%), koolitaja töökogemus (54,69%) kui ka koolituse korraldaja (42,86%). Täiendkoolituse valikul on keskmise tähtsusega järgmised tegurid: koolituse asukoht (36,51%), toimumise kellaajad (33,87%) ning koolituse kestvus (30,16%). Kõige vähem oluline faktor raamatupidamiskoolituste valikul on koolituse nädalapäev (31,75%). See tähendab, et raamatupidajad valivad täiendkoolituse eelkõige õpetaja teemast ja kogemusest lähtuvalt, kohandades vajadusel lisakoolituse toimumise kellaega ja kohta ning nädalapäeva.

Kõige populaarsem koolituse korraldaja on vastajate seas RMP Eesti OÜ (58,06%), kuid ka Eesti Koolitus- ja Konverentsikeskus OÜ (48,39%).

Keskmiised väärtused 3,03 kuni 3,33 näitavad, et selles uuringus osalenud raamatupidajad ei nõustu täielikult sellega, et raamatupidamise valdkonna täiendkoolituste hind vastab saadud teabe kvaliteedile ja ka sellega, et täiendkoolituste tase on väga hea. Vastajad nõustuvad pigem sellega, et Eestis on raamatupidamise täiendusõppe kursusi lai valik ja kursustel pakutavad teemad on asjakohased.

Raamatupidamise valdkonnas on kõige rohkem tuge vaja maksustamise oskustes (87,50%), samuti vajavad tuge sellised oskused on arvutikasutamine (54,69%), kuluarvestuses (53,13%), andmeanalüüsis (51,56%) ja maksuaruande koostamine (50%). Umbes kolmandik vastanutest märkis ära sellised tegurid nagu keeled (29,69%), riskianalüüs (28,13%), matemaatilised/staatilised oskused (29,69%). Läbiviidud uurimustöö tõestab, et Eesti raamatupidajate jaoks on kõige keerulisem valdkond, mis nõuab pidevat teadmiste täiendamist, maksundus.

Samuti selgus uuringust, et kõige kasulikud oskused, mida lisakoolitustel osalemisel omandati, olid enesekindlus (keskmine 4,22), samuti probleemide lahendamise oskus (keskmine 4,10) ja oskus teisi aidata (keskmine 4,05). Kõige vähem nõustuvad uuringus osalenud raamatupidajad väitega, et täiendkoolitused soosivad karjääriredelil tõusmist (keskmine väärtus 3,48).

Keskmine väärtus 4,50 näitab, et kõige enam nõustusid uuringus osalejad, et täiendkoolitusel osalemisel omandatud teadmised ja oskused olid edasiseks tööks kasulikud ning kõige vähem nõustusid, et koolitus aitas avada uusi karjäärivõimalusi (keskmine väärtus 2,98). See tähendab, et koolituse peamised motiivid on seotud kasuliku teabe hankimise ja tööoskuste arendamisega, vähem on tõenäoline, et täiendkoolitus aitab kaasa karjääri kasvule.

Seejärel otsustas töö autor uurida, millises valdkonnas tunnevad olemasolevad spetsialistid puudust lisakoolitustest. Tulemused näitavad, et ligi pooled vastanutest (48,33%) usuvad, et Eesti turul ei ole piisavalt rahvusvahelise maksustamise ja reguleerimisega seotud kursused ja 40% tunnevad, et Eesti turul ei piisa rahvusvahelise aruandluse kursustest. Kursuste pakkujad võiksid rõhutada rahvusvahelisi teemasid, et parandada raamatupidamisspetsialistide teadmisi selles valdkonnas.

Lisaks teeb töö autor uuringu tulemustele tuginedes väikeseid ettepanekuid, mis võivad aidata parandada raamatupidajate täiendkoolituste kvaliteeti Eestis.

1. Rohkem praktilisi ülesandeid, mis aitavad kinnistada materjali teoreetilist osa.
2. Interaktiivsete meetodite juurutamine õppeprotsessi. Näiteks võivad need olla grupivestlused, veebitestid, õpetlikud mängud.
3. Pärast kursuste läbimist anda õpilastele abimaterjal, mida saab edaspidi kasutada abimaterjalina.
4. Hoolikalt koolituse ülesehitusele mõelda. Koolituse lõpus võtta aega kogu läbitud materjali kokkuvõtmiseks ja anda võimaluse tagasisideks.
5. Anda koolitusel osalejatele võimalus oma küsimusi ja soove juba enne koolitust esitada, et õppejõud saaks koolituse läbiviimisel tugineda osalejate spetsiifilistele vajadustele ja probleemkohtadele.

KOKKUVÕTTE

Bakalaurusetöö eesmärk oli välja selgitada, kui oluliseks peavad raamatupidajad Eestis raamatupidajate täiendkoolitusi, millised on peamised motiivid täiendkoolituste läbimiseks, millised kursuste teemad pakuvad suurimat huvi, samuti milliseid puudujääke näevad raamatupidajad kursustel ja kuidas saab nende arvates täiendkoolitusi paremaks muuta.

Esimeses peatükis tutvustatakse raamatupidaja rolli definitsiooni, kirjeldatakse edukaks tööks vajalikke ülesandeid ja oskusi, digitaliseerimise mõju raamatupidaja tööle ning vaadeldakse varasemaid rahvusvahelisi uuringuid raamatupidamise valdkonna täiendusõppe teemal. Selgus, et tänapäeva maailmas on raamatupidaja roll muutumas, edukas töö eeldab pidevat arenemist ja uute oskuste, eelkõige tehnoloogiliste protsesside alaste oskuste omandamist ning enamik raamatupidamistöötajaid on avatud nii pidevale õppimisele kui ka muutustele.

Samuti võib uuritud materjali põhjal väita, et täiendkoolituse olulisus on tõestatud erinevates uuringutes. Kvalifitseeritud spetsialistiks jäämiseks on vaja pidevalt õppida.

Teises peatükis analüüsitakse Eestis raamatupidajate seas läbi viidud uuringu tulemusi. Uuringu tulemusena sai töö autor välja tuua, kuidas suhtuvad raamatupidajad täiendkoolitustesse, millised koolitusteemad on enim nõutud, millised tegurid on koolituse valikul olulisemad, millistest kursustest praegustel spetsialistidel puudu jääb ning kuidas on nende hinnangul võimalik raamatupidamise valdkonna kursusi paremaks muuta.

Uuringu tulemustest selgus, et suurem osa vastanutest peab raamatupidamise täiendkoolitusi väga oluliseks ning 75,39% osaleb täiendkoolitustel vähemalt kord aastas.

Uuringust selgub, et kõige populaarsem täiendkoolituse teema on maksundus. Sarnaselt varasematele uuringutele näitas ka käesolev uuring, et lisakoolitustel osalemise peamised motiivid on seotud sooviga saada värsket infot muudatuste kohta, soov alati muudatustega kursis hoida (84,62%) ja vigade vältimine oma töös (50%). Olulisem on säilitada pädevus praeguste tööülesannete täitmisel, mitte karjääriredelil tõusta. Samuti võib väita, et vastajatel ei ole piisavalt praktilisi ülesandeid täiendkoolituste materjalide paremaks omandamiseks.

Töö autor teeb edaspidi ettepaneku seda teemat põhjalikumalt uurida ja analüüsida suurema hulga erinevatest vanuserühmadest ja erineva arvestusvaldkonna kogemusega osalejate vastuseid ning täiendada uuringut ka võrdleva analüüsiga varem selles valdkonnas läbi viidud uuringutega.

SUMMARY

The aim of the bachelor's thesis was to find out how important accountants in Estonia consider in-service training for accountants, what are the main motives for completing in-service training, which course topics are the most actual, as well as what shortcomings accountants see in the courses and how, in their opinion, in-service training can be improved.

The first chapter introduces the definition of the accountant's role, describes the tasks and skills necessary for successful work, the impact of digitalization on the accountant's work, and looks at previous international studies on the subject of continuing education in the field of accounting. It turned out that the role of an accountant in today's world is changing, successful work requires continuous development and the acquisition of new skills, especially skills in technological processes, and most accounting employees are open to both continuous learning and changes.

Also, based on the studied material, it can be stated that the importance of continuing education has been proven in various studies. Continuous learning is necessary to remain a qualified professional.

The second chapter analyzes the results of a survey conducted among accountants in Estonia. As a result of the study, the author of the paper was able to find out how accountants feel about continuing education, which training topics are most in demand, which factors are more important in the choice of training, which courses current professionals lack and how, in their opinion, it is possible to improve courses in the field of accounting.

The results of the survey revealed that the majority of respondents consider advanced training in accounting very important and 75.39% attend advanced training at least once a year.

The survey shows that the most popular subject of continuing education is taxation. Similar to previous studies, this study also showed that the main motives for participating in additional training are related to the desire to receive up-to-date information about changes, the desire to always keep up to date with changes (84.62%) and avoiding mistakes in one's work (50%). It is more important to maintain competence in current job duties than to climb the career ladder. It can also be argued that the respondents do not have enough practical tasks to better acquire the materials of advanced training.

In the future, the author of the paper proposes to study this topic more thoroughly and analyze the responses of a larger number of participants from different age groups and with different experience in the field of accounting, and to supplement the study with a comparative analysis with previously conducted studies in this field.

KASUTATUD ALLIKATE LOETELU

- Asabeh, S. A., Alzboon, R., Alkhalaileh, R., Alshurafat, H., Amosh, H. A. (2023). Soft skills and knowledge required for a professional accountant: Evidence from Jordan. *Cogent Education*, 10(2), 1–20. <https://doi.org/10.1080/2331186X.2023.2254157>
- Bandeira, A. M., Nogueira, J., Vale, J., Tavares, M. C, Azevedo, G. (2023). Accounting for change: the importance of information technology in the accountant's academic qualification. *Iberian Conference on Information Systems and Technologies (CISTI)*. <https://doi.org/10.23919/CISTI58278.2023.10211754>
- De Lange P., Jackling, B., Suwardy, T. (2015). Continuing Professional Development in the Accounting Profession: Practices and Perceptions from the Asia Pacific Region. *Accounting Education: an international journal*, 24(1), 41–56. <https://doi.org/10.1080/09639284.2014.1002800>
- Elbarrad, S., Belassi, W. (2023). Chartered professional accountant's competencies: the synergy between accounting education and employers' needs- evidence from Alberta. *Higher Education, Skills and Work-Based Learning*, 13(2), 423–442. <https://doi.org/10.1108/HESWBL-09-2022-0183>
- Ettevõtete majandusnäitajad. Eesti statistika. Statistikaamet. Kättesaadav: <https://www.stat.ee/et/avasta-statistikat/valdkonnad/majandus/ettevotete-majandusnaitajad>
- Faizal, S. M., Jaffar, N., Mohd nor, A. S. (2022). Integrate the adoption and readiness of digital technologies amongst accounting professionals towards the fourth industrial revolution. *Cogent Business and Management*, 9(1), 1–14. <https://doi.org/10.1080/23311975.2022.2122160>
- Fujitsu (2017). Digital Transformation Delivering Business Outcomes. Global Digital Transformation Survey Report: It and Communications. Kättesaadav: https://www.fujitsu.com/downloads/GLOBAL/vision/2017/download-center/FTSV2017_Survey_IT_Communications_report_EN-1.pdf
- Gonçalves, M. J. A., Silva, A. C. F., Ferreira, C. G. (2022). The Future of Accounting: How Will Digital Transformation Impact the Sector? *Informatics*, 9(1), 19. <https://doi.org/10.3390/informatics9010019>
- Grosu, V., Cosmulese, C. G., Socolius, M., Ciubotariu, M. S., Mihaila, S. (2023). Testing accountants' perceptions of the digitization of the profession and profiling the future professional. *Technological Forecasting and Social Change*, 193, 1–13. <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2023.122630>

- IFAC. (2021). The Professional Accountant's Role in Data. Kättesaadav: <https://www.ifac.org/knowledge-gateway/preparing-future-ready-professionals/publications/professional-accountants-role-data>.
- International Education Standards (IES). (2019). International Accounting Education Standards Board. Kättesaadav: <https://www.ifac.org/flysystem/azure-private/publications/files/Handbook-of-International-Education-Standards-2019.pdf>.
- Kadakas, K. (2018). Raamatupidajate osalemine täiendusõppes. (Magistritöö). TTÜ Ärikorralduse instituut. Tallinn.
- Koolitused. Maksu ja Tolliamet. Kättesaadav: <https://www.emta.ee/ariklient/e-teenused-koolitused/koolitused>
- Koolituskalender. Raamatupidamis- ja maksuinfoportaal (RMP). Kättesaadav: <https://rmp.geenius.ee/koolituskalender/>
- Kutsestandardid. Raamatupidaja tase 5, Vanemraamatupidaja, tase 6, Juhtivraamatupidaja, tase 7. Sihtasutus Kutsekoda. Kättesaadav: <https://www.kutseregister.ee/standardid>
- Landsell, P., Marx, B., Mohammadali-Haji, A. (2020). Professional skills development during a period of practical experience: Perceptions of accounting trainees. South African Journal Of Accounting Research, 34(2), 115–139. <https://doi.org/10.1080/10291954.2019.1662575>
- Lindsay, H. (2012). Patterns of Learning in the Accountancy Profession Under an Output-Based Continuing Professional Development Scheme. Accounting Education: an international journal, 21(6), 615–630. <https://doi.org/10.1080/09639284.2012.725639>
- Lindsay, H. (2016). More than “continuing professional development “: a proposed new learning framework for professional accountants. Accounting education, 25(1), 1–13. <https://doi.org/10.1080/09639284.2015.1104641>
- Ma, D., Fisher, R., Nesbit, T. (2021). Cloud-based client accounting and small and medium accounting practices: adoption and impact. International Journal of Accounting Information Systems, 41, 1–19. <https://doi.org/10.1016/j.accinf.2021.100513>
- Murphy, B. (2017). Professional competence and continuing professional development in accounting: professional practice vs. non-practice. Accounting education, 26(5–6), 482–500. <https://doi.org/10.1080/09639284.2016.1218780>
- Nikolova, B. (2023). The Accounting Education: Is a Paradigm Shift Needed? Journal of Higher Education Theory and Practice, 23(5), 143–150. <https://doi.org/10.33423/jhetp.v23i5.5932>
- Novak, A., Žager, K., Barišić, I. (2021). Innovation in Accounting Education: The Impact of Information Technology on Teaching Methods. 16th European Conference on Innovation and Entrepreneurship, ECIE, 660–667. <https://doi.org/10.34190/EIE.21.142>
- Paseková, M., Svitáková, B., Kramná, E., Otrusínová, M., Kolárová, E., Crhová, Z. (2018). PROBLEMATIC AREAS OF ACCOUNTING: SOME EVIDENCE FROM THE

CZECH REPUBLIC. Journal of Competitiveness, 10(1), 89–105.
<https://doi.org/10.7441/joc.2018.01.06>

Raamatupidajate Kutse-eesitika Koodeks. (2003). Eesti Raamatupidajate Kogu. Kättesaadav:
<https://www.erk.ee/images/Dokumendid/Kutseksamid/Raamatupidaja%20kutse-eesitika%20koodeks%202003.pdf>

Ülikooli täienduskoolitused: Kõik koolitused. Tallinna Tehnikaülikool. Kättesaadav:
<https://taltech.ee/kursused?page=1&from=18.09.2023&to=&filter=&field=any&trainin gLanguage=any&courseType=beginning>

Volokhin, Y. A., Mukhametzyanova, F. G., Khairutdinov, R. R. (2021). Lifelong Learning of an Accountants (Digital Information Processing Masters) in the Context of Digital Economy. IV International Scientific and Practical Conference, 71, 1–7.
<https://doi.org/10.1145/3487757.3490923>

Wessels, S. B. (2007). Accountants' perceptions of the effectiveness of mandatory continuing professional education. Accounting Education, 16(4), 365–378.
<https://doi.org/10.1080/09639280701646539>

Zhyvets, A. (2018). Evolution of professional competencies of accounting of small enterprises in the digital economy of Ukraine. Baltic Journal of Economic Studies, 4(5), 87–93.
<https://doi.org/10.30525/2256-0742/2018-4-5-87-93>

Власова, Н. С. Роль Бухгалтера-менеджера в системе управления предприятием. Кубанский государственный аграрный университет, УДК 657.471.6, 1–7.

Далакова, А. Х, Петрова, В. А. (2020). Профессия «бухгалтер» - взгляд в будущее. Электронный научный журнал «Вектор экономики», УДК 331.545, 8, 1–11.

Евсюкова, О. В., Юрьева О. А. (2019). Роль и значение бухгалтерского учета в условиях цифровой экономики. Молодой исследователь Дона, УДК 338.2, 6(21), 1–5.

LISAD

Lisa 1. Küsimustik

Hea raamatupidaja!

Minu nimi on Marina Poljakova. Olen Tallinna Tehnikaülikooli majandusteaduskonna ärimise õppekava tudeng. Kirjutan bakalaureusetööd teemal “Raamatupidamiskoolituste vajadus ja sagedus Eesti raamatupidajate seas”. Bakalaureusetöö eesmärk on hinnata raamatupidamiskoolituste taset ning täiendusõppe vajalikkust sagedust Eestis tegutsevate raamatupidajate seas.

Oma lõputöö raames viin raamatupidajate seas läbi uuringu, mis on suunatud raamatupidajate osalemisele täiendusõppes ja vajaliku täiendusõppe sageduse väljaselgitamisele.

Uuringu läbiviimiseks olen koostanud küsimustiku, millele vastamiseks kulub ligikaudu 10 minutit. Vastused on anonüümsed ja neid kasutatakse ainult teaduslikul eesmärgil.

Küsimuste korral saate minuga ühendust võtta e-posti aadressil marina.poljakova8@gmail.com

Tänan, et leidsite aega vastata!

1. Teie Sugu*

- Mees
- Naine

2. Teie vanus*

- 21-30 a
- 31-40 a
- 41-50 a
- 51-60 a
- 60+

3. Teie haridustase*

- Keskharidus
- Kutseharidus

- Kõrgharidus(bakalaureus, magister)
- Kõrgharidus(doktor)

4. Teie amet*

- Raamatupidaja assistent
- Raamatupidaja
- Peاراamatupidaja
- Vanemraamatupidaja
- Finantskontroller
- Muu.....

5. Teie tööstaaž raamatupidamise valdkonnas*

- Vähem kui 1 a
- 1-3 a
- 4 -10 a
- 11-15 a
- 15+

6. Mitu töötajat Teie ettevõttes on?*

- 1-10 inimest
- 11-50 inimest
- 51-250 inimest
- 251 ja rohkem

7. Mitu raamatupidajat Teie ettevõttes töötab?*

- üks raamatupidaja
- rohkem kui üks raamatupidaja
- Töötan raamatupidamisteenuseid pakkuvas ettevõttes
- Töötan ettevõttes, kus raamatupidamisteenust ostetakse sisse

8. Kui tihti osalete raamatupidajatele mõeldud täienduskoolitustel?*

- Rohkem kui kord aastas
- Kord aastas
- Kord 3 aasta jooksul
- Ei osale üldse

9. Mis oli täienduskoolitusel osalemise eesmärk? (üks või mitu)

- Tundsin, et mul jääb teadmistest puudu
- Tööandja soovitas
- Soovin end alati muudatustega kursis hoida
- Vigade vältimine oma töös

- Karjääriredelil edasi liikumine
- Võimalik töötasu suurendamine
- Töökohustuste laiendamine
- Muu.....

10. Kuidas hoiate end kursis raamatupidamisvaldkonnas toimuvate muudatustega? (saab valida üks või mitu vastust)

- Osalen täiendusõppes
- Uudiste kaudu
- Suhtlen kolleegidega
- Loen raamatupidamisfoorumeid
- Muu.....

11. Palun hinnake, kui oluline on Teie jaoks täienduskoolitustel osaleda

Ei ole oluline	1	2	3	4	5	Väga oluline
	○	○	○	○	○	

12. Kust leiata infot tulevate koolituste kohta? (saab valida üks või mitu vastust)

- Otsin ise
- Tööandjalt
- Reklaamide kaudu
- Sotsiaalmeediast
- Tuttavate kaudu
- Raamatupidamisfoorumitest
- Muu.....

13. Millist täiendusõppe vormi eelistate?

- Online
- Offline
- Hübriidõpe

14. Kes finantseerib koolitusi?

- Finantseerin ise
- Tööandja(osaliselt)
- Tööandja(täielikult)
- Muu.....

Lisa 1 järg

15. Millised koolituste teemad pakuvad kõige rohkem huvi? (valige üks või mitu)

- Maksundus
- Kuluarvestus
- Töölepingu seadus
- Andmete analüüs
- Finantsarvestus
- Personaliarvestuse dokumentatsioon
- Töötervishoid ja tööohutus
- Turvaline arvutikasutus ja internetiohtude eest kaitsmine
- Andmete analüüs ja digitaliseerimine
- Muu.....

16. Millistel koolitustel olete varem osalenud? (valige üks või mitu)

- Maksundus
- Kuluarvestus
- Töölepingu seadus
- Andmete analüüs
- Finantsarvestus
- Personaliarvestuse dokumentatsioon
- Töötervishoid ja tööohutus
- Turvaline arvutikasutus ja internetiohtude eest kaitsmine
- Andmete analüüs ja digitaliseerimine
- Muu.....

17. Palun hinnake järgmiste tegurite tähtsust koolituste valikul

Tegur	1- Ei ole üldse tähtis	2- Pigem ei ole tähtis	3- Nii ja naa	4- Pigem on tähtis	5- Väga tähtis
Hind					
Koolituse korraldaja					
Koolitaja haridus					
Koolitaja töökogemus					
Koolituse asjakohasus					
Asukoht					
Toimumise kellaajad					

Lisa 1 järg

Kestvus					
Nädalapäev					

18. Olete osalenud järgmiste täiendusõppe korraldajate koolitusel (valige üks või mitu)

- Tallinna Tehnikaülikool
- RMP Eesti OÜ
- Täiskasvanute koolituskeskus
- Eesti Koolitus- ja Konverentsikeskus OÜ
- Tartu Ülikool
- Muu.....

19. Palun märkige kuivõrd olete järgmiste väidetega nõus

Väide	1- Ei ole üldse nõus	2- Pigem ei ole nõus	3- Nii ja naa	4- Pigem olen nõus	5- Olen täiesti nõus
Eestis on lai valik raamatupidamiskoolitusi					
Koolitused on väga hea tasemega					
Koolituste hind vastab kvaliteedile					
Koolituste teemad on aktuaalsed					

20. Palun märkige, millised oskused vajavad Teie arvates kõige rohkem tuge raamatupidamistöös (valige üks või mitu)

- Arvuti kasutamine
- Ärijuhtimine
- Planeerimine
- Keeled
- Maksustamine
- Kuluarvestus
- Riskianalüüs
- Andmeanalüüs
- Matemaatilised/Statistilised oskused
- Maksuaruannete koostamise oskus
- Muu.....

Lisa 1 järg

21. Palun hinnake 5-palli skaalal, kuid võrd omandatud teadmised ja oskused Teile kasulikud olid

Väide	1- Üldse ei olnud kasulik	2- Pigem ei olnud kasulik	3- Nii ja naa	4- Pigem kasulik	5- Väga kasulik
Karjääri areng					
Enesekindlus (tunnen, et olen ettevõttele kasulik)					
Probleemide lahendamise oskus					
Abi juhtimisotsuste langetamisel					
Võime teisi aidata					
Strateegiline planeerimisoskus					

22. Palun hinnake, kuid võrd olete järgmiste väidetega nõus

Väide	1- Ei ole üldse nõus	2- Pigem ei ole nõus	3- Nii ja naa	4- Pigem olen nõus	5- Olen täiesti nõus
Omandatud teadmised ja oskused on minu töös kasulikud					
Minu kompetentsus suurenes pärast koolitusel osalemist					
Koolitusel osalemine oli minu jaoks huvitav ja informatiivne					

Lisa 1 järg

Tunnen end oma töökohal enesekindlamalt					
Töömotivatsioon suurenes					
Sain abi uute karjäärivõimaluste avamisele					

23. Milliseid raamatupidamisvaldkonna kursusi ei ole Teie arvates Eesti turul piisavalt? (valige üks või mitu)

- Mittefinantsarvestuse koolitused
- Rahvusvaheline maksustamine ja reguleerimine
- Eetika ja kutsestandardid
- Rahvusvaheline raamatupidamisaruandlus (IFRS)
- Maksude planeerimise strateegiad
- Professionaalsed keelekoolitused
- Muu.....

24. Vaba vastusega küsimus. Palun kirjutage siia, mis oleks võinud läbitud koolitusel paremini olla?

.....

25. Vaba vastusega küsimus. Palun kirjutage siia, kui Teil on soov midagi lisada.

.....

Lisa 2. Uuringus osalenute tausta informatsioon

Vastusvariant	Vastajate arv(n=65)	Vastajate arv protsentides
1. Teie Sugu on:		
Mees	6	9,23%
Naine	59	90,77%
2. Teie vanus aastates on:		
21-30	5	7,69%
31-40	15	23,08%
41-50	20	30,77%
51-60	13	20%
60+	12	18,46%
3. Teie haridustase on:		
Keskharidus	2	3,08%
Kutseharidus	12	18,46%
Kõrgharidus(bakalaureus, magister)	51	78,46%
Kõrgharidus(doktor)	0	0%
4. Teie amet on:		
Raamatupidaja assistent	0	0%
Raamatupidaja	22	33,85%
Pearaamatupidaja	24	36,92%
Vanemraamatupidaja	10	15,38%
Finantskontroller	1	1,54%
Raamatupidamisettevõtte juht, kes teeb töö andmesisestusest kontrollinguni	1	1,54%
Tegevjuht, kunagi raamatupidaja ja audiitor	1	1,54%
Finantsist	1	1,54%
Raamatupidamisettevõtte osanik	1	1,54%
raamatupidaja/osakonna juhataja	1	1,54%
Учитель, также бух. учета	1	1,54%
raamatupidamisbüroo juht	1	1,54%
Juhataja	1	1,54%
5. Tööstaaž raamatupidamise valdkonnas on:		
Vähem kui 1 aasta	1	1,54%
1-3 aastat	3	4,62%
4-10 aastat	11	16,92%
11-15 aastat	8	13,85%
Rohkem kui 15 aastat	42	63,08%
6. Teie ettevõttes on töötajad:		
1-10	38	58,46%
11-50	11	16,92%
51-250	3	4,62%
251 ja rohkem	13	20%

7. Teie ettevõttes on raamatupidajad:		
1	18	27,69%
Rohkem kui 1	12	18,46%
Töötan raamatupidamisteenuseid pakkuvas ettevõttes	35	53,85%
Töötan ettevõttes, kus raamatupidamisteenust ostetakse sisse	0	0%
8. Kui tihti osalete raamatupidajatele mõeldud täienduskoolitustel?		
Rohkem kui kord aastas	28	43,08%
Kord aastas	21	32,31%
Kord 3 aasta jooksul	13	20%
Ei osale üldse	3	4,62%

Allikas: Autori uuringu tulemused

Lisa 3. Analüüsid 8. küsimuste tulemuste põhjal

Täiendõppe sagedus sõltuvalt tööstaažist					
Tööstaaž	Vastanute arv				Kokku
	Rohkem kui kord aastas	Kord aastas	Kord 3 aasta jooksul	Ei osale üldse	
Vähem kui 1 aasta	1 (100%)	0 (0,00%)	0 (0,00%)	0 (0,00%)	1
1-3 aastat	0 (0,00%)	2 (66,67%)	0 (0,00%)	1 (33,33%)	3
4-10 aastat	2 (18,18%)	4 (36,36%)	5 (45,45%)	0 (0,00%)	11
11-15 aastat	4 (50,00%)	2 (25,00%)	1 (12,50%)	1 (12,50%)	8
15 ja rohkem	21 (50,00%)	13 (30,95%)	7 (16,67%)	1 (2,38%)	42

Allikas: Autori uuringu tulemused

Täiendõppe sagedust sõltuvalt vanusest					
Vanus	Vastanute arv				Kokku
	Rohkem kui kord aastas	Kord aastas	Kord 3 aasta jooksul	Ei osale üldse	
21-30 a	2 (3,08%)	2 (3,08%)	0 (0,00%)	1 (1,54%)	5
31-40 a	5 (7,69%)	5 (7,69%)	4 (6,15%)	1 (1,54%)	15
41-50 a	6 (9,23%)	9 (1,54%)	5 (3,08%)	0 (0,00%)	20
51-60 a	10 (15,38%)	1 (1,54%)	2 (3,08%)	0 (0,00%)	13
60+	5 (7,69%)	4 (6,15%)	2 (3,08%)	1 (1,54%)	12

Allikas: Autori uuringu tulemused

Lisa 4. Vastused küsimustele 9-10

Vastusvariant	Vastanute arv(n=64)	Vastajate arv protsentides
9. Mis oli täienduskoolitusel osalemise eesmärk?		
Tundsin, et mul jääb teadmistest puudu	15	23,44%
Tööandja soovitas	8	12,50%
Soovin end alati muudatustega kursis hoida	55	84,62%
Vigade vältimine oma töös	32	50%
Karjääriredelil edasi liikumine	10	15,63%
Võimalik töötasu suurendamine	7	10,94%
Töökohustuste laiendamine	7	10,94%
Kui leian mingi teema, mille puhul tunnen, et oleks parem infot saada koolituse kaudu, kui ise uurides, siis osalen	1	1,56%
Valdkonna arengutest ülevaate saamine. Teadmiste hoidmine valdkonnas, millega igapäevaselt on vähem kokkupuudet	1	1,56%
Meeskonnakoolitus	1	1,56%

Allikas: Autori uuringu tulemused

10. Kuidas hoiate end kursis raamatupidamisvaldkonnas toimuvate muudatustega?		
Osalen täiendusõppes	44	68,75%
Uudiste kaudu	50	78,13%
Suhtlen kolleegidega	36	56,25%
Loen raamatupidamisfoorumeid	39	60,94%
Loen finantsalaseid ajakirju ja artikleid, äripäeva teabevara	1	1,56%
Koostöö audiitoritega, raamatupidamisajakirjad	1	1,56%
Loen/jälgin seaduste muudatusi	2	3,13%
Mta	1	1,56%
Loen erialast kirjandust - õigusakte, kommentaare, kohtulahendeid, maksuameti tõlgendusi jne.	1	1,56%

Allikas: Autori uuringu tulemused

Lisa 5. Vastused küsimustele 11-14

11. Palun hinnake, kui oluline on Teie jaoks täienduskoolitustel osaleda		
Vastusvariant	Vastanute arv(n=64)	Vastajate arv protsentides
1- Ei ole oluline	1	1,56%
2	3	4,69%
3	8	12,50%
4	22	34,37%
5- Väga oluline	30	46,88%

Allikas: Autori uuringu tulemused

Vastusvariant	Vastanute arv(n=64)	Vastajate arv protsentides
12. Kust leiate infot tulevate koolituste kohta?		
Otsin ise	37	57,81%
Tööandjalt	15	23,44%
Reklaamide kaudu	42	65,63%
Sotsiaalmeediast	29	45,31%
Tuttavate kaudu	18	28,13%
Raamatupidamisfoorumitest	25	39,06%
Eesti Raamatupidajate Kogu	2	3,13%
Maksu- ja Tollimeti tasuta koolitused	1	1,56%
Emailile tulevad uudiskirjad	1	1,56%
13. Millist täiendusõppe vormi eelistate?		
Online	31	48,44%
Offline	19	29,69%
Hübriidõpe	14	21,88%
14. Kes finantseerib koolitusi?		
Finantseerin ise	20	31,25%
Tööandja(osaliselt)	7	10,94%
Tööandja(täielikult)	34	53,13%
Kõik eelnevad variandid	1	1,56%
Töötan enda ettevõttes	1	1,56%
Ühe olen ise maksnud, tööandja teeb rohkem programmikoolitusi	1	1,56%

Allikas: Autori uuringu tulemused

Lisa 6. Vastused küsimustele 15-16

Vastusvariant	Vastanute arv(n=64)	Vastajate arv protsentides
15. Millised koolituste teemad pakuvad kõige rohkem huvi?		
Maksundus	60	93,75%
Kuluarvestus	20	31,13%
Töölepingu seadus	26	40,63%
Andmete analüüs	16	25,00%
Finantsarvestus	42	65,63%
Personaliarvestuse dokumentatsioon	8	12,50%
Töötervishoid ja tööohutus	6	9,38%
Turvaline arvutikasutus ja internetiohtude eest kaitsmine	12	18,75%
Andmete analüüs ja digitaliseerimine	18	28,13%

Allikas: Autori uuringu tulemused

16. Millistel koolitustel olete varem osalenud?		
Maksundus	62	96,88%
Kuluarvestus	35	54,69%
Töölepingu seadus	39	60,94%
Andmete analüüs	23	35,94%
Finantsarvestus	39	60,94%
Personaliarvestuse dokumentatsioon	12	18,75%
Töötervishoid ja tööohutus	16	25,00%
Turvaline arvutikasutus ja internetiohtude eest kaitsmine	21	32,81%
Andmete analüüs ja digitaliseerimine	17	26,56%
Muu	1	1,56%

Allikas: Autori uuringu tulemused

Lisa 7. Vastused küsimustele 17

17. Palun hinnake järgmiste tegurite tähtsust koolituste valikul					
Tegur	Vastanute arv				
	Ei ole üldse tähtis	Pigem ei ole tähtis	Nii ja naa	Pigem on tähtis	Väga tahtis
Hind	0 (0,00%)	1 (1,59%)	14 (22,22%)	33 (52,38%)	15 (23,81%)
Koolituse korraldaja	1 (1,59%)	1 (1,59%)	11 (17,46%)	23 (36,51%)	27 (42,86%)
Koolitaja haridus	0 (0,00%)	5 (7,94%)	8 (12,70%)	25 (39,69%)	25 (39,69%)
Koolitaja töökogemus	0 (0,00%)	1 (1,56%)	4 (6,25%)	24 (37,50%)	35 (54,69%)
Koolituse asjakohasus	0 (0,00%)	0 (0,00%)	4 (6,25%)	19 (26,69%)	41 (64,06%)
Asukoht	1 (1,59%)	12 (19,05%)	23 (36,51%)	15 (23,81%)	12 (19,05%)
Toimumise kellaajad	3 (4,84%)	11 (17,74%)	21 (33,87%)	15 (24,19%)	12 (19,35%)
Kestvus	3 (4,76%)	14 (22,22%)	19 (30,16%)	16 (25,40%)	11 (17,46%)
Nädalapäev	6 (9,52%)	20 (31,75%)	15 (23,81%)	11 (17,46%)	11 (17,46%)

Allikas: Autori uuringu tulemused

Lisa 8. Vastused küsimustele 18

18. Olete osalenud järgmiste täiendusõppe korraldajate koolitusel		
Vastusvariant	Vastanute arv(n=62)	Vastajate arv protsentides
Tallinna Tehnikaülikool	21	33,87%
RMP Eesti OÜ	36	58,06%
Täiskasvanute koolituskeskus	26	41,94%
Eesti Koolitus- ja Konverentsikeskus OÜ	30	48,39%
Tartu Ülikool	16	25,81%
Eesti Raamatupidajate Kogu	5	8,06%
Äripäev	2	3,23%
Tark	1	1,61%
Maksu- ja Tolliameti maksukoolitused	1	1,61%
Audiitorkogu	4	6,45%
Maksumaksjate Liit	1	1,61%
Tallinna Majanduskool	2	3,23%
Maidu Kuuse audiitorbüroo	1	1,61%
Addenda	1	1,61%
Coursera	1	1,61%
Kardis	1	1,61%
Sky Laser OÜ	1	1,61%
Marko Saag	1	1,61%
Teistes koolitusfirmades	5	8,06%
EY	1	1,61%
Kindsigo Konsultatsioonid	1	1,61%
Muu	4	6,45%

Allikas: Autori uuringu tulemused

Lisa 9. Vastused küsimustele 19-20

19. Palun märkige kuivõrd olete järgmiste väidetega nõus						
Väide	Vastanute arv					Keskvärtus
	Ei ole üldse nõus	Pigem ei ole nõus	Nii ja naa	Pigem olen nõus	Olen täiesti nõus	
Eestis on lai valik raamatupidamiskoolitusi	1	3	18	34	8	3,70
Koolitused on väga hea tasemega	1	8	28	23	4	3,33
Koolituste hind vastab kvaliteedile	3	9	36	15	1	3,03
Koolituste teemad on aktuaalsed	0	2	19	31	12	3,83

Allikas: Autori uuringu tulemused

20. Palun märkige, millised oskused vajavad Teie arvates kõige rohkem tuge raamatupidamistöös		
Vastusvariant	Vastanute arv(n=64)	Vastajate arv protsentides
Arvuti kasutamine	35	54,69%
Ärijuhtimine	16	25,00%
Planeerimine	24	37,50%
Keeled	19	29,69%
Maksustamine	56	87,50%
Kuluarvestus	34	53,13%
Riskianalüüs	18	28,13%
Andmeanalüüs	33	51,56%
Matemaatilised/Statistilised oskused	19	29,69%
Maksuaruannete koostamise oskus	32	50,00%
Reaalaja majandus	1	1,56%
Protsesside digitaliseerimine - automatiseerimine	1	1,56%
Muu	1	1,56%

Allikas: Autori uuringu tulemused

Lisa 10. Vastused küsimustele 21

21. Palun hinnake, kui võrd omandatud teadmised ja oskused Teile kasulikud olid						
Väide	Vastanute arv					Keskvärtus
	Üldse ei olnud kasulik	Pigem ei olnud kasulik	Nii ja naa	Pigem kasulik	Väga kasulik	
Karjääri areng	4 (6,35%)	8 (12,70%)	16 (25,40%)	24 (38,10%)	11 (17,46%)	3,48
Enesekindlus (tunnen, et olen ettevõttele kasulik)	0 (0,00%)	1 (1,59%)	10 (15,88%)	26 (41,27%)	26 (41,27%)	4,22
Probleemide lahendamise oskus	1 (1,59%)	2 (3,17%)	8 (12,70%)	31 (49,21%)	21 (33,33%)	4,10
Abi juhtimisotsuste langetamisel	2 (3,17%)	4 (6,35%)	18 (28,57%)	26 (41,27%)	13 (20,63%)	3,70
Võime teisi aidata	2 (3,17%)	2 (3,17%)	4 (6,35%)	38 (60,32%)	17 (26,98%)	4,05
Strateegiline planeerimisoskus	4 (6,35%)	4 (6,35%)	21 (33,33%)	23 (36,51%)	11 (17,46%)	3,52

Allikas: Autori uuringu tulemused

Lisa 11. Vastused küsimustele 22-23

22. Palun märkige kuivõrd olete järgmiste väidetega nõus						Keskväärts
Väide	Vastanute arv					
	Ei ole üldse nõus	Pigem ei ole nõus	Nii ja naa	Pigem olen nõus	Olen täiesti nõus	
Omandatud teadmised ja oskused on minu töös kasulikud	0 0,00%	0 0,00%	4 6,25%	24 37,50%	36 56,25%	4,50
Minu kompetentsus suurenes pärast koolitusel osalemist	0 0,00%	2 3,13%	11 17,19%	31 48,44%	20 31,25%	4,08
Koolitusel osalemine oli minu jaoks huvitav ja informatiivne	0 0,00%	1 1,56%	11 17,19%	28 43,75%	24 37,50%	4,17
Tunnen end oma töökohal enesekindlamalt	0 0,00%	4 6,25%	8 12,50%	31 48,44%	21 32,81%	4,08
Töömotivatsioon suurenes	4 6,25%	9 14,06%	21 32,81%	15 23,44%	15 23,44%	3,44
Sain abi uute karjäärivõimaluste avamisele	8 12,50%	11 17,19%	26 40,63%	12 18,75%	7 10,94%	2,98

Allikas: Autori uuringu tulemused

23. Milliseid raamatupidamisvaldkonna kursusi ei ole Teie arvates Eesti turul piisavalt?		
Vastusvariant	Vastanute arv(n=60)	Vastajate arv protsentides
Mittefinantsarvestuse koolitused	8	13,33%
Rahvusvaheline maksustamine ja reguleerimine	29	48,33%
Eetika ja kutsestandardid	16	26,67%
Rahvusvaheline raamatupidamisaruandlus (IFRS)	24	40,00%
Maksude planeerimise strateegiad	20	33,33%
Professionaalsed keelekoolitused	21	35,00%
Soome raamatupidamine (filiaalid)	1	1,67%
On piisavalt hetkel	1	1,67%

Lisa 11 järg

Sihtfinantseerimine, EL-ilt toetuste saamine, nende kajastamine raamatupidamises	1	1,67%
Ei oska öelda	3	5,00%
Muu	2	3,33%

Allikas: Autori uuringu tulemused

Lisa 12. Vastused küsimusele 24-25

24. Mis oleks võinud läbitud koolitusel paremini olla?
Vastused
<ul style="list-style-type: none">
○ „Rohkem näiteid tuua, mitte ainult teooria, anda kaasa töömaterjal, mida on võimalik kasutada abivahendina tulevikus.”
○ “Võiks olla rohkem interaktiivsust nagu kahoot, materjal on relevantne, aga kipub olema kuiv, võib-olla ka case study'sid rohkem.”
○ “Ei oska öelda.”
○ “Ei oska öelda. Koolitusi igasuguseid.”
○ “Pole hea, kui koolitaja loeb lihtsalt seadusi või määrusi ette neid lahti seletamata ja näiteid toomata.”
○ „Lektorite kompetentsus. “
○ “Mõnikord seminaridel liiga palju esinejaid korraga, seetõttu teemad läbitakse väga pinnapealselt ja kasutegur väike. Pigem võiks olla vähem esinejaid aga põhjalikumad ettekanded. Või selline asjaolu, et ühe tsükli kestvus liiga pikk, kuulajad väsivad ära, ei jõua jälgida. Vaheajad/pausid võiks olla selliselt planeeritud, et oleks tasakaalus muu ajakava ja tegevustega.”
○ “TalTech ja Tartu Ülikool koolitused väga head. Turul on paraku väga palju koolitusi, kus piirduakse seaduse ettelugemise aga mitte selle rakendamisega päris elus.”
○ “Koolitajad võiks rohkem kasutada aega info edastamiseks ja koos näidetega elust.”
○ “Aja planneerimine, kooli poolne parem ettevalmistus lektoritele koolituse läbiviimiseks.”
○ “Alati on hea, kui koolitus on hästi struktureeritud ja lõpus tehakse kokkuvõtte tähtsamatest teemadest millest oli koolitusel juttu ja mis oli nn eesmärk. Alati on hea, kui on ka näited elust enesest st kuidas midagi rakendada.”
○ “Tahtsin rohkem praktilisi ülesandeid, tavaliselt rohkem teooriat kui praktikat.”
○ “Praktilisi ülesandeid peaks rohkem olema.”
○ “Oleks hea kui koolitajale saaks küsimusi ette saata, siis oleks koolituste fookus natuke rohkem vajadustega kooskõlas.”
○ “Mõnel koolitusel olen saanud ainsa kasuliku teadmisenäidet selle, kuidas ei tohiks koolitust läbi viia. St enda teadmised antud teemal olid oluliselt paremad kui koolitajal.”
○ “Lektorid võiksid rohkem näiteid tuua, et poleks puhtalt teoreetiline.”
○ “Väga palju on tekkinud arvamusi-arutelu koolitusi, kus käsitletakse tulevikunägemusi või plaane, kuid see ei aita väga igapäevastes ülesannetes. Seda laadi koolituspäevad on pigem finantsjuhtidele ja strateegilise poole inimestele, mitte sisestustööd tegevatele raamatupidajatele.”
○ “Teoreetilised materjalid oleksid võinud olla põhjalikumad.”
○ “Välisloetuste teema arvestus ja koolitused küsimused puudusid.”

Allikas: Autori uuringu tulemused

25. Palun kirjutage siia, kui Teil on soov midagi lisada
Vastused
<ul style="list-style-type: none">
○ “Iga piasja osas koolituspakkumisi on külluses. Võimalus neile kes soovib vaid ühe valdkonna teadmist täiendada (väikeettevõtjale kulukaks). Eelistan aastas korra end täiendada kõigi raamatupidamise valdkonna muutuste osas. Algteadmised peaks olema koolist saadud.”
○ “Koolitajad ei tohiks olla kinni oma slaidides, kohati neid kuivalt ette lugedes.”
○ “Väga meeldivad Marko Saagi koolitused maksundusest, väga informatiivsed ja sisutihedad. Aeg lendab kuulates ja pärast koolitust oled laetud ise energia ja infoga:).”
○ “Raamatupidamise koolitusi on liigagi palju mille eesmärk on ainult raha teenimine ja kasulik sisu koolitustel puudub.”
○ “Tunnen suurt puudust rahvusvahelise maksustamise koolitustest. Neid spetsialiste on ka väga vähe ja need koolitused on väga kallid.”
○ “Maksuspetsiifilised valdkonnad on katmata - kingitused, annetuste maksustamine (saaja ja andja poolel), pöördmaksustamine, koolitusüritused, suur üritused - messid, sponsorlus. Tegevuspõhine arvestus, mõõdikute seadmine finantsvaldkonnas, palgaarvestuses, automatiseerimise praktilised lahendused, tasuvusanalüüsid, prognoosid.”

Allikas: Autori uuringu tulemused

Lisa 13. Lihtlitsents

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks¹

Mina, Marina Poljakova

1. Annan Tallinna Tehnikaülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose

RAAMATUPIDAMISKOOLITUSTE VAJADUS JA SAGEDUS EESTI RAAMATUPIDAJATE SEAS,

mille juhendaja on Natalie Aleksandra Gurvitš-Suits,

1.1 reprodutseerimiseks lõputöö säilitamise ja elektroonse avaldamise eesmärgil, sh Tallinna Tehnikaülikooli raamatukogu digikogusse lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;

1.2 üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tallinna Tehnikaülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas Tallinna Tehnikaülikooli raamatukogu digikogu kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.

2. Olen teadlik, et käesoleva lihtlitsentsi punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

3. Kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest ning muudest õigusaktidest tulenevaid õigusi.

20.12.2023

---

¹ Lihtlitsents ei kehti juurdepääsupiirangu kehtivuse ajal vastavalt üliõpilase taotlusele lõputööle juurdepääsupiirangu kehtestamiseks, mis on allkirjastatud teaduskonna dekaani poolt, välja arvatud ülikooli õigus lõputööd reprodutseerida üksnes säilitamise eesmärgil. Kui lõputöö on loonud kaks või enam isikut oma ühise loomingulise tegevusega ning lõputöö kaas- või ühisautor(id) ei ole andnud lõputööd kaitsevale üliõpilasele kindlaksmääratud tähtjaks nõusolekut lõputöö reprodutseerimiseks ja avalikustamiseks vastavalt lihtlitsentsi punktidele 1.1. jq 1.2, siis lihtlitsents nimetatud tähtaja jooksul ei kehti.